

A pesar di Armstrong International su interes, exploracion di crudo den awanan teritorial di Aruba tin chance di resulta na nada

Pagina 2

- **Corte a condena Sigfried Koolman na 10 aña di prison**

Pagina 3

- **Conseho di Minister ta aproba cambio legal pa fortifica proceso financiero di gobierno**

Pagina 6

- **Hulanda: Crisis di vivienda ta domina preocupacionnan di votadonan den eleccionnan binidero**

Pagina 9

Crecemento sin control:
Aruba ta sperando
regulacion pa short term
vacation rentals

Pagina 4

Venezuela: Maria
Corina Machado,
simbolo di resistencia
politico, ta gana premio
Nobel di Paz

Pagina 10

Francia: Macron ta
pidi prome minister
Lecornu pa purba
forma un gobierno
atrobe

Pagina 24

SATURDAYS IN OCTOBER
10:00PM - 12:00AM

\$2,500 IN CASH PRIZES
EVERY HOUR LUCKY WINNERS IN CASH PRIZES

THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA

A pesar di Armstrong International su interes

Exploracion di crudo den awanan teritorial di Aruba tin chance di resulta na nada

Recientemente a surgi un declaracion den cual CEO di Armstrong International, Bill Armstrong, a expresa cu ainda tin interes pa explora y produci petroleo den Aruba su awanan teritorial. E declaracion a bin un año despues cu Armstrong a informa cu a identifica 3 campo di gas den parti nordeste di Aruba.

Armstrong su interes den explotacion di petroleo rond Aruba tabata conoci for di 2023 caba, unda el a entrega un peticion na gobierno e tempo ey pa explora e posibilidad di gas y petroleo. E tempo ey, e compania a enfatisa cu e posibilidad ta grandi, a base di loke a resulta di nan mesun investigacion.

Armstrong Oil & Gas, un subsidiario di Armstrong International, ta conoci pa su excavacionnan riesgoso cu su grupo “wildcatter”, di cual nan exito tabata mas notable den e caso di Pikka, un exploracion den e North Slope di Alaska cu— a pesar di datonan anterior afirmando cu no tabatin deposito di petroleo— a resulta den un hayazgo di 2,5 bion bari. E hayazgo aki a lansa Armstrong na fama y awor e magnata kier tuma un chance den nos cura. Aña pasa gobierno di exprome minister Evelyn Wever-Croes mediante e Compania Arubano di Petroleo (CAP) a firma un contrato cu Andicuri Oil & Gas Exploration VBA (AOGX), un subsidiario local di Armstrong International pa e exploracion, desaroyo y produccion di hidrocarburo den e area maritimo di Aruba. E tempo

ey a informa cu pa e siguiente 18 lunanan ta bay busca mas datos, mas informacion, y cuminsa bora pa wak si por haya algo den e awanan teritorial di Aruba. Si logra haya, nan lo bay over na explora y saca e gas y petroleo, pa asina nan cuminsa proces’e y bende— tur esaki bao gasto di Armstrong International mes, unda AOGX lo paga belasting y un suma anual di 375 mil dollar na CAP.

Manera a splica e tempo ey, e acuerdo aki lo marca un stap importante den diversificacion di Aruba su economia, y si logra haya petroleo, Aruba por beneficia di un entrada grandi.

Sinembargo, mester enfatisa cu a pesar cu e investigacionnan di Armstrong ta mustra prometedor, no por grita victoria ainda. E industria di petroleo ta uno extremamente complica y probabilidad di fracaso ta halto.

Den pasado a mira un exploracion di petroleo den Aruba su awanan teritorial caba, unda compania Spaño Repsol a conduci nan mesun investigacion incluyendo ‘proof drilling’ y a descubri cu no tin ningun deposito di petroleo den nos awanan. Repsol ta un compania internacional cu ta haci su mesun exploracion y extraccion di crudo (upstream), ta refina esaki y ta encarga di fabricacion y mercadeo di produccion di petroleo. Un compania grandi asina cu recursonan mas cu adecua pa exploracion di petroleo ya a indica cu Aruba no tin ningun rastro di crudo.

Armstrong, sinembargo, ta desafiando e resultadonan di Repsol, señalando cu si tin petroleo, pero cu no a conduci un investigacion na e sitionan corecto. Awor den un intento pa replica su exito na Alaska, Armstrong lo purba su suerte na Aruba a base di datonan di un compania local.

Ora un compania di petroleo logra descubri un deposito den tereno di un pais, en general tin dos manera cu e pais propietario por beneficia di e hayazgo aki. E prome ta pa e pais propietario tuma e crudo pa nan mes refin’e. Esaki ta rekeri un inversion enorme den transportacion di crudo como tambe recursonan adecua pa por refina e petroleo— algo cu pa islanan chikito manera Aruba no ta realistico. E di dos manera cu un pais propietario por beneficia ta pa tuma ‘royalties’ di e hayazgo, esta beneficio monetario, cual gobierno di Aruba lo probablemente haci.

E interes di un compania Mericano pa explora den awanan teritorial di Aruba ta un acontecimiento unico y ta laga un punto interesa pa considera: Pakico awo?

Merca ta e productor di petroleo mas grandi na mundo, despues di Rusia y Saudi Arabia. Sinembargo, segun Forbes ta reporta, pronostican ta señalando un caida pa 2026 aña caba, principalmente stimula pa e crisis economico global y Trump su politicanan estricto riba tarifanan di importacion. Como consecuencia, prijsnan ta bahando y actividad den produccion di shale oil ta parando. Manera Forbes a reporta na mei, crudo di West Texas Intermediate ta na benta pa casi 60 dollar pa bari, algo cu expertonan a yama insostenible pa crecimiento economico den e sector di petroleo.

E caida den e industria petrolero di Merca tambe por

ta conecta na e relacionnan tenso entre Merca su productornan mas grandi di crudo pisa, esta Canada y Latino America, specialmente despues cu Trump a cuminsa aplica su tarifanan masivo contra su bisiña den norte.

Canada ya tin tempo ta dirigiendo su crudo na otro parti di mundo, expandiendo su comercio cu paisnan Oriente manera China y Hapon cu e Transmountain pipeline den e ocean pacifico. Manera Reuters a reporta na mei, exportacion di crudo Canades pa China via carga a surpasa esun di Merca, unda na april China a ricibi 299,000 bari pa dia, y Merca 286,000 pa dia— un caida drastico compara cu cifranan record di september 2024 (431.000 pa dia).

Y Trump su sancion riba petroleo Venezolano tambe ta reduciendo e cantidad di crudo pisa pa refinadornan Mericano. Ademas, tension geopolitico entre e pais norte Americano y Venezuela tocante e movicionnan militar di Merca den Caribe abordando trafico di droga saliendo for di Venezuela por empeora e situacion di crudo. E cifranan aki por ta indicativo cu Merca su industria petrolero ta cayendo, cual por stimula e pais pa busca otro fuente di crudo. Den september a sali na cla un acuerdo nobo entre Merca y Pakistan unda Washington lo yuda e pais den Medio Oriente pa explota su reservanan di crudo, manera Associated Press a reporta.

Den Caribe, tin par productor nobo manera na Guyana, di cual su produccion di crudo a surpasa 650 miyon bari desde su prome explotacion den december 2019, mustando un crecimiento rapido pa e pais Caribense den e industria petrolero. Trinidad y Tobago tambe ta historicamente un productor grandi di crudo den Caribe desde añanan 1990. E pais ta lider den produccion di gas natural den e region.

Ta keda na tempo pa mustra kico lo resulta for di e exploracion petrolero di Armstrong den nos awanan teritorial, y si descubri algo, kico e por nifica pa Aruba.

Corte a condena Sigfried Koolman na 10 aña di prison

Ayera mainta Corte di Prome Instancia di Aruba a dicta sentencia contra Sigfried Koolman ken tabatin ocho acusacion serio den su contra, incluyendo abuso sexual di menor, posesion di pornografia infantil y posesion ilegal di arma. Hues a condena Koolman na 10 aña di prison.

Acusacionnan un te cu seis tabata relaciona cu abuso sexual cometi contra dos menor di edad, identifica como R y W. Acusacion siete ta relaciona na posesion di pornografia infantil; y acusacion ocho ta tocado posesion ilegal di arma di candela y municion.

Dia 19 di september e tratamiento di e caso a tuma luga den corte. Durante esaki e condenado a nenga tur acusacion, pero corte a determina cu e declaracionnan di e dos victimanan tabata detaya, consistente y creibel.

Den investigacion a sali cu e abuso contra R. a bira conoci despues cu su stiefmoeder a topa un mensahe sospechoso den su telefon. E abuso di W. a bira conoci pasobra R. mes ta esun cu a conta di abuso di W.

Segun declaracionnan, Koolman tabata un figura familiar den bario. El a traha na aereo-

puerto y pa ex-prome minister di Aruba. E tabata biba den un trailer cu tabata caminda e victimanan tabata bay pa usa wi-fi y wak television. Tur cos tabata muestra normal, pero tras di esaki tabata tuma luga abuso cu a marca e victimanan y nan famia pa resto di nan bida.

Victima R., kende ta e victima principal, a indica cu e abuso a cuminsa tempo cu e tabatin cinco aña di edad. El conta cu Koolman a cuminsa mishu cune na su parti intimo y pecho, cu y sin paña y poco poco el a cuminsa bay mas leu te ora cu tempo e tabatin siete aña, penetracion sexual a tuma luga. Esaki a sigui te ora el a cumpli 13 aña.

R. a indica cu e no tabata durf bisa nada na su mayornan pasobra e tabatin miedo cu si e bisa algo, Koolman lo haci algo malo na su mama.

Un detaye cu a duna peso na su declaracion ta cu e victima a describi un cicatriz riba bil di Koolman, un cicatriz cu polis a logra confirma cu potret.

No solamente R. tabata victima di e sospechoso Koolman, pero su amiga, W., tambe a conta cu abuso contra dje a cuminsa tempo cu e tabatin ocho of nueve aña.

Segun su declaracion, Koolman a haci "tur cos" cu e dos mucha. Den un relato impactante, W. a bisa cu ora Koolman tabata tene relacion sexual cune, R. mester a tene su mannan pa yud'e soporta e dolor.

Pa loke ta acusacion seis, posesion di pornografia infantil, polis a descubri un link di pornografia infantil den telefon di Koolman. Koolman a insisti cu e nunca a busca ni cumpra tal material, solamente pornografia di adulto. Segun su splicacion, el a ricibi un link, pero no a logra habrie, y nunca a mira kico e tabata. No obstante, polis a haya material pornografico infantil y tambe potret y video intimo di victima R. tambe den su posesion, loke a reforsa e acusacion di posesion ilegal di material explicito cu menor di edad.

Ademas, polis a descubri seis arma di candela den cas di Koolman. Aunke e tabata miembro di un club di tiro, por lo menos un arma no tabata registra na su nomber. Segun fiscal, manera cu e arma tabata ser warda tampoco no tabata sigur, y esey a pone e menornan di edad den peligro. Victima R. mes a conta cu el a haya arma den trailer y a traha video cune.

Abogado di e condenado, Rosenstand, di su banda a ataca e testimonio di e victimanan y nan famia. Segun e, hopi parti no ta consistente, victimanan supuestamente tabata inventa of exagera, y

nan relato no ta identico. El a trece dilanti cu stiefmoeder di R. supuestamente a bisa cu R. tabata sexualmente activo y cu tabatin hopi problema familiar pa motibo di un amigo nobo cada siman.

Rosenstand tambe a señala cu Koolman tin problema serio cu su pia, loke a causa e cicatriz riba su bil. Segun e, su cliente no ta fisicamente capaz di tene relacion sexual den posicion cu victimanan a describi.

Despues di repasa e caso, hues a declara den su veredicto cu tin suficiente prueba pa sostene cu e acto di abuso efectivamente a tuma luga durante un periodo largo, y cu e daño sexual y mental ta profundo. El a remarca cu e declaracion di e victimanan ta similar y consistente den e detayenan cu ambos victima a trece dilanti.

Hues a enfatisa cu e condenado no a pensa riba e daño cu e lo causa na e dos victimanan y a pensa riba mes. Pa motibo di su actonan e victimanan a keda marca pa bida y lo mester continua busca ayudo y tratamiento pa maneha e trauma.

Adicionalmente hues a señala cu un di e victimanan, R., ta den tratamiento psicologico intensivo y ainda ta sufrir di pesadiya pa motibo di e trauma cu el a biba.

Den acusacion siete, referente na posesion di pornografia infantil, corte a rechasa

e defensa di Koolman cu e no tabata consciente cu e material tabata trata di pornografia infantil. A comproba cu polis a logra habri sin problema e file cu tabata contene e material ilegal, mientras cu e condenado a sigui cumpra e mesun tipo material despues. Hues a recorda cu ley ta castiga no solamente esnan cu ta crea of bende pornografia infantil, sino tambe esnan cu ta cumpra o cu ta posee e tipo di material aki, manera den caso di Koolman.

Pa loke ta e di ocho acusacion, posesion ilegal di arma, Koolman tabatin arma registra na un club di tira y a presenta un declaracion di un ex minister di Husticia cu supuestamente duna permiso pa tin e arma na cas. Sinembargo, hues a determina cu e no a cumpli cu e rekisitonan formal pa tene arma na cas, como por ehempel, no cumpli cu e manera di warda e arma y municionnan, locual a haci cu e posesion tabata ilegal. Den evidencia tabatin incluso un video cu muestra un di e victimanan manipulando un arma di Koolman, loke a reforsa e caso contra dje.

Mirando e gravedad di e caso, hues a sigui e peticion di Ministerio Publico y a impone un castigo di 10 aña di prison, kitando loke el a sinta caba. Adicionalmente e peticion pa compensacion pa daño y perhuicio entrega pa famia di ambos victima tambe a ser aproba pa hues.

Crecemento sin control:

Aruba ta sperando regulacion pa short term vacation rentals

Manera ta conoci pa algun tempo caba e combersacion pa implementacion di regulacion pa e sector di short term vacation rentals (STVR) conoci tambe como vacation rentals of Airbnb, ta andando, pero te ainda no a mira accion definitivo tocante esaki. E tamaño creciente di e sector aki ta pone un presion riba no solamente pa e sector hotelero, pero tambe pa comunidad y organisacionnan di e gremio cu ta pidi pa implementacion di regulacion pa e propiedadnan aki pronto.

hamentonan di Airbnb, cual den e periodo menciona a crece cu 71%, mientras estadia den hotel a baha cu 2% y estadia den timeshare a crece cu apenas 13%.

Den 2025 por mira un impulso similar tumando lugar notando cu estadia den vacation STVR a redobla ora midi contra liñanan di base pre-pandemia (2018) pa e prome mitar di aña, mientras cu estadia mas hotel a crece mas suavemente.

E cifranan mas recien di AHATA ta muestra cu ocupacion averahe a baha te 63% na september, 10% menos cu un aña pasa. Aunke cu september historicamente tin un dip y a logra mantene RevPAR, e organisacion a enfatisa cu e cifra aki ta preocupante.

E falta di regulacion ta causa daño directo na ciudadanonan. E tempo ey caba e sector di vivienda tabata mirando un

scarsedad enorme, y te ainda esaki ta e caso. Un gran cantidad di ciudadano riba e isla ta kedando sin e oportunidad di huur of cumpra un cas propio, y esaki ta un situacion prevalente specialmente den e generacion mas hoben cu ta yegando un edad mas adulto.

Na juni 2024, ex-minister di Turismo Dangui Oduber a anuncia cu e ley pa regulacion di vacation rentals tabata den su ultimo fase y cu pronto den e tempo ey e lo keda entrega na Parlamento. E meta di e ley aki tabata pa crea un “level playing field”, unda vacation rental lo mester cumpli cu un lista di rekisito.

Tur propietario cu tin un propiedad pa huur lo mester un number di registracion; Lo implementa un tarifa di registracion/permiso pa aña; Tur peticion di permiso lo ta digitalisa; Lo tin control di higiena y seguridad di propiedad; y Entidad nobo lo controla y supervisa vacation rentals.

A pesar di e yamado pa accion urgente di e sector hotelero, regulacion pa e sector di vacation rentals ainda no a conoce ningun avance.

Bon Dia Aruba a manda pregunta pa PR di Minister di Turismo, Wendrick Cicilia, pa asina puntra tocante e ley di regulacion di STVR cu e Minister di Turismo anterior a laga atras, den ki fase esaki ta, si gobierno ta bay sigui pa dilanti cu e mesun ley aki, of si lo bin cu uno propio.

Tambe a puntra tocante e medidnanan principal cu gobierno lo inclui den un ley di regulacion pa e sector aki. Pero te na momento di cierre di nos edicion no a logra haya respuesta.

Den Parlamento di Aruba, presidente di e comision di turismo parlamentario Jennifer Arends-Reyes (AVP) a entrega un mocion fecha 25 di augustus 2025 relaciona cu e regulacion di short term vacation rentals (STVR) na Aruba.

Den e mocion Arends-Reyes a indica cu Aruba mester atende y promove e regulacion di huurmento di corto plazo na Aruba. El a splica cu algun STVR por competi inhustamente cu hotelnan

local si nan ta opera sin registracion, sin paga belasting aplicabel, y sin cumplimiento di e normanan basico di seguridad.

El a remarca cu Aruba ta beneficia di un cuadro balansa pa STVR cu ta garantiza seguridad, habitabilidad, etica fiscal, y competencia husto.

Arends-Reyes a pidi gobierno pa atende y promove e regulacion di STVR na Aruba a base di exigencianan di registracion, impuesto, y calidad, y pa percura pa economia local no ser perhudica.

Parlamentario Arends-Reyes a indica na Bon Dia Aruba ta den proceso di aregla un reunion cu minister Cicilia pa e duna Parlamento di Aruba un actualisacion di e situacion.

Mientras tanto, e demanda di turismo ta keda fuerte. Ta proyecta un gasto diario stabiel pa creciente pa bishitante di estadia den 2025, y proyectonan grandi di construccion relaciona cu turismo ta sigui impulsa inversion priva y cuponan di trabou. Cu yegada di bishitante y e parti di mercado di STVR tur dos eleva, e ausencia di reglanan cla y aplicacion ta bira un responsabilidad mas grandi—pa finanzas di gobierno, pa operadornan cu ta cumpli, y pa comunidad cu ta den tension pa conflictonan di vivienda y zonido.

E industria di short term vacation rentals di Aruba no ta un sideshow mas; e ta un parti central di con e isla ta anfitrion di mundo. E datonan ta muestra den un direccion di mas bishitante, mas anochi pafo di hotelnan tradicional,

mas peso economico cu ta sosega riba STVR.

E politica mester alcanza e desaroyo. Un ley amplio, cu registracion, participacion di plataforma, belasting husto, y proteccionnan di bario dirigi lo converti e trabou di awendia den un sistema coherente. Esey lo ta bon pa e propietario di STVR, husto pa hotelnan, mas sigur pa bishitantenan, y, crucialmente, sostenibel pa comunidad di Aruba.

Motie no. 19
Fractie - AVP-FUTURO
OV# 25, d.d. 25 aug 2025
(voortzetting)

Parlamento di Aruba m.b.b. OLW # 1031

STATEN VAN ARUBA
Ingic: 25 AUG 2025
Valgr: IS/1128/24-25

MOTIE

Staten van Aruba in de openbare vergadering no. 25 van 20 augustus 2025:

Motie over regulering van verhuur van korte-termijn verblijf accommodaties aan toeristen op Aruba.

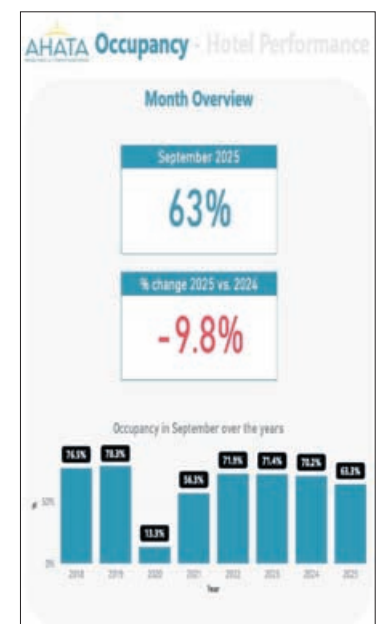
Overwegende dat:

- Aruba de regulering van verhuur van korte-termijn verblijf accommodaties op Aruba moet aan kaarten en bevorderen.
- Sommige van verhuur van korte-termijn verblijf accommodaties oneerlijk met lokale hotels en resorts kunnen concurreren als ze zonder registratie en zonder afdrachten van toepasselijke belastingen en zonder aantoonbare naleving van basisveiligheidsnormen.
- Aruba gebaat is bij een evenwichtig, handhaafbaar kader voor korte-termijn verhuur dat veiligheid, leefbaarheid, belastingmoraal en eerlijke concurrentie borgt.

Besluit dat:

De regering te verzoeken om de regulering van verhuur korte-termijn verblijf accommodaties op Aruba aan te kaarten en te bevorderen op basis van registratie, belasting en kwaliteitseisen en te waarborgen dat de lokale economie niet wordt geschaad.

En gaat over naar de orde van de dag.

Editor

Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager

Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion

noticia@bondia.com

Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figueroa (closer editor)

Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta

Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte

Sandra Loefstop

Lisa Tromp

Departamento Digital

Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distribucion

Jenny Kelly

Coleccion

Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press

Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press

Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirks

Colaboracion

Associated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion

Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION

Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram: bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant
redacta y imprimi na Aruba y ta
obenibel di dialuna te cu diasabra.
Ningun contenido por wordo reproduci
sin permiso di editor.

Editorial

No por drecha cos...
Sin cambia cos...

Den cuadro di e discusion tocante responsabilidad pa e problema di migrante indocumenta y e decision di gobierno pa pasa pa legalizacion di e grupo considerable aki, na augustus di e aña aki nos a publica caba algun pensamiento tocante ken mester carga e peso di e asunto aki. Manera esaki ta tumando lugar pa hopi aña, gobierno – na nos number y cu nos placa – ta financia gran parti di e molester y fastidia aki. Ta necesario, awor cu ta bay actua, pa haci esaki na un manera corecto, poniendo responsabilidad y gasto correspondiente riba lomba di esun cu mester carga esaki.

Un di e puntonan cu nos a critica den e anterior Editorial tabata e aparente flexibilizacion pa e proceso di permiso di estadia, cu en realidad ta encera un suavizacion di e normanan, loke no ta mesun cos cu flexibilizacion. Flexibilizacion di un proceso administrativo no mester bay a costo di e control necesario, cu mester keda na tur momento. Consecuencia di esaki ta loke nos a mira awor, unda ta admiti cu tanto palabra cu ta mantene e mecanismo pa migrante por yega na nos pais sin mucho problema y keda sin Sali, despues cu periodo di nan estadia vence. Esaki ta literalmente un 'recipe for disaster' creando e escenario pa aki tanto aña nos ta sinta cu e mesun problema di un grupo grandi di persona indocumenta.

Pero, kico ta necesario pa preveni esaki? Aunke lo tin persona cu no ta di acuerdo, mester combina cierto flexibilizacion cu mihor control; esaki no ta algo contradictorio. E flexibilizacion, den tipo di permiso, ta necesario pa nos trata diferente caso di persona cu mester drenta pa trabao, na e manera mas eficiente pa e categoria particular ey. Permiso di varios aña por ta un opcion, pero no mester pensa solamente riba e alivio administrativo, sino tambe riba con ta continua cu control efectivo. Ta hustamente aki tin hopi cos pa mehora y no solamente entre e departamentonan involucra directamente. Control efectivo ta encera por ehemplo colaboracion continuo cu instancia manera Banco di Seguro Social (SVB), cu den cierto caso tin informacion mas actualiza di un persona o empresa cu e instancianan hudicial. Un persona cu permiso ta perde su empleo y e dunador di trabao no ta informa autoridadnan hudicial pero si ta notifica SVB, pasobra e no ta desea di sigui paga prima; placa semper ta un motivo fuerte pa actua di cierto forma conveniente.

Tambe ta posible pa introduci un tipo di 'audit' anual o periodico obligatorio, cu e empresario mester paga. Esaki ta conta tambe pa varios otro asunto, unda e beneficiarionan principal, migrante y empresario, mester paga. Mester revisa e tarificanan pa permiso, pa refleha un remuneracion pa gobierno cu ta refleha e gastonan berdadero. Igual tambe

loke gobierno ta gasta na transporte di migrante pa exterior, cu mester tin un forma garantiza di haya esaki di esun cu tin interes economico di tin e migrante na trabao.

Pa loke ta violacion di regla den e caso aki, mester termina e practica di atende hende segun nan conoce persona den e aparato cu por yuda nan 'dobla regla'. No bin bisa cu esaki no ta sucede (mas); mal conducta ta di tur tempo y e unico manera pa combati esaki ta control severo, riba e migrante, empresario y e personal gubernamental. E control ey mester conta pa tur nivel den gobernacion. E practica bergonzoso di mandatario corrupto di pasado reciente tambe mester caba y esey ta solamente posible si tin un control interno independiente, cu mester por raporta directamente na Ministerio Publico. Despues di tanto caso criminal contra diferente mandatario e tempo cu nos por a pone e control di integridad den man di mandatario a pasa dia bieu.

Banda di e accionnan dentro di e aparato gubernamental pa sigura trabao integro, ta importante informa comunidad tocante loke ta haci riba e tereno aki. Tin hopi informacion cu ta duna un vista mas detaya di e trabao haci pa sigura mas tranquilidad den comunidad, cu awor no tin: informacion tocante cantidad di permiso pidi y otorga, caso di infraccion y correspondiente multa o persecucion penal, si acaso necesario. No ta na costa so tin violacion di ley, na otro lugar tambe. Por ehemplo, nos por tuma nota cu Aruba no ta logra detecta caso di traficacion laboral den ultimo añanan. Esey ta pasobra e no ta sucede? No tin hende abusa practicamente como catibo, cu no por sali riba caya y tin nan pasaporte den man di nan empleador? Nos conoce di cerca caso di pasado di e tipo di practica aki. Loke probablemente falta awendia ta un forma efectivo di detecta e casonan aki.

Ademas, tambe tin un falta di confianza den integridad di e aparato, motibo pa cual un migrante den un situacion dificil asina no ta tribi acudi na autoridad. Si esey no mehora, anto nos ta keda man bashi pa raporta internacionalmente, unda ningun hende ta kere nos autoridadnan, cu no tabatin ningun caso.

Finalmente, algo tocante e lazo intimo entre poder politico y poder economico. Esaki ta algo di tur tempo y no lo desaparece tampoco. Sin embargo, esey no por ta motibo pa basa un sistema di fabor riba e relacionnan aki. Esey ta caba cu e trato igual entre ciudadano y semper lo conduci na abuso di esnan na poder, cu a keda asina ampliamente demostra den ultimo 10 aña. No ta logra mehora esaki sin un prensa critico, cu no ta huzga segun preferencia politico, pero ta cumpli cu e deber di raporta.

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Conseho di Minister ta aproba cambio legal pa fortifica proceso financiero di gobierno

Minister di Finanzas Geoffrey Wever ta anuncia cu Gobierno a aproba cambio di e cuadro legal pa fortifica e proceso financiero interno di Pais Aruba.

Den anticipacion di e amienda di e "Comptabiliteitsverordening 1989" lo inicia e trayecto huridico di e "landsbesluit, houdende algemene maatregelen" of decreto nacional conforme articulo 46 di "Comptabiliteitsverordening 1989". E decreto nacional lo establece reglanan pa procesonan financiero y ta establece tambe un division na Departamento di Finanzas nobo cu tareanan specifico pa garantiza efectividad y eficiencia di e proceso financiero di Pais Aruba.

Finanzas publico duradero y control continuo riba e proceso financiero di gobierno ta rekeri un fundeshi solido. Pa logra esaki lo implementa e Modelo di Tres Liña (3LM) y fortalece Departamento di Finanzas cu e division "Steunpunt Interne Beheersing" (SIB), cu diamars ultimo a bay "live"

den presencia di diferente stakeholders. E structura nobo aki di traha lo mester conduci nu un administracion exacto y ehecucion di e presupuesto segun ley y e reglanan financiero-administrativo. Pa garantiza esaki cada departamento di gobierno lo haya y mester tuma mas responsabilidad pa e maneho di riesgo y calidad den ehecucion di procesonan financiero. Pa garantiza y controla esaki, e division SIB lo duna e sosten necesario den combinacion cu control adecua pa cu e meta di logra finalmente un cuenta anual controlabel.

Pa duna inicio n esaki, ayera 3LM a "go live" den compania di Presidente di Parlamento, Griffier di Parlamento, Secretaris di Algemene Rekenkamer, CAft y TWO- Nederland y departamentonan di gobierno cu a wordo scogi pa ta e prome grupo di 15 pa ricibi e training necesario pa maneho di riesgo y calidad den ehecucion di procesonan financiero

"Finanzas publico duradero ta un

proceso continuo y a largo plaso. P'esey ta importante pa tin e cuadro legal cu ta determina na un manera transparente e reglanan di e proceso financiero di gobierno. Mi ta gradici Departamento di Finanzas, specialmente director Sr. Werleman, Cen-

trale Accountantdienst, e ekipo di Landspakket y tur cu contribui pa hunto pone un base solido pa fortifica e proceso financiero di gobierno y ta "in control" di ehecucion di nos maneho financiero", segun minister Geoffrey Wever.

Tocante "Mi no tin 'cun es', o 'cu nes', o 'cunes'?"

Den e edicion aki di nos column semanal tocante nos idioma Papiamento, e biaha aki atencion pa un expresion cu nos por tende diariamente, cu den forma papia no ta causa ningun duda. Nos ta tende un hende bisa: "No, mi no ta di acuerdo y mi no tin cunes tampoco!" Aki claramente e persona ta laga sa cu e no kier tende nada mas y ta mantene su opinion. Loke e kier bisa ta completamente cla, sin embargo, ora di skirbi e duda por dal aden: con pa skirbi esaki, cu claramente ta dos palabra den un?

Consulta cu nos Vocabulario oficial ta duna solamente e palabra 'cu', riba su mes correcto pasobra ta trata di un combinacion di dos palabra: 'cu' y 'nes'? Pero, nos no conoce e palabra 'nes'... Kico awor? Nos no mester di tanto analisis pa averigua cu e pal-

abra combina aki, mescos algun otro cu nos a yega di trata caba, tin un pasado bastante remoto. Ta trata di e 'cunele' cu mas recientemente a bira e forma abrevia 'cune', pero awor atencion pa e 'cunes'. E palabra combina ta trece aden tambe e relacion cu e 'es' cu muy probablemente tin su origen den e 'este' di Spaño y Portugues; tambe posiblemente di 'eso' y 'isso'. Pa nos no bay ripiti hopi cos di e anterior articulo, por 'google' e edicion di 17 di juni 2022, cu ta duna un analisis mas amplio di origen di e 'es'. Busca: asina bon nos papiamento es esnan June 2022.

Pa e splicacion aki di e 'cunes', lo siguiente. Mescos cu e caso di con pa skirbi 'cune', aki tambe nos lo topa cu diferente preferencia di hende, unda nos ta sigui loke ta parece nos lo mas logico, cual ta: cu e 'n' den 'cunes' originalmente ta pertenece na e 'con' Spaño,

o 'com' Portugues. Den un frase: "No tiene nada que ver con eso." O na Portugues: "Não tem nada a ver com isso." Esaki a hiba nos na e 'com ele' cu a bira 'cunele' y 'cune'. Nos ta skirbi 'cune' pasobra ta nos escogencia pasobra definitivamente e 'n' aki no ta bin di e 'ele' original, sino di e 'con' o 'com'.

Sin embargo, den nos medionan nos ta mira tur tipo di variacion aki: 'cun e'; 'cun'e' y 'cu ne'. Esaki por ta e caso tambe di e 'cunes' aki. Nos ta opta pa skirbi esaki anto asina: 'cunes'.

A proposito, aki nos ta topa tambe cu e famoso "Esey no

tin nada di haber cu e asunto aki." Nos por wel di skirbi esaki asina, pero Spaño no conoce e concepto 'de haber con'. Esaki ta tipicamente di origen Portugues y por lo tanto pa varios siglo den nos Papiamento caba. Esey riba su mes ta tremendo, solamente cu e no tin nada di 'haber' cu Spaño. Na e idioma ey lo usa en cambio: "Eso no tiene nada que ver con este asunto." Sin embargo, influencia ta bin di otro banda tambe, den e caso aki di Hulandes. Ta masha comun pa tende hende usa e siguiente frase: "Esey no tin nada di haci cu e asunto aki." Esaki ta bin, segun nos opinion, di Hulandes: "Dat heeft niets te maken met deze zaak." Otro forma tambe ta:

"Dat heeft niets van doen met deze zaak." Den ambos caso esaki ta splica e usso di 'haci' na Papiamento.

Nos tin tambe otro forma di antaño, di origen Portugues, cu ta den uso ainda, y esey ta e 'p'ele'. Den e forma mas moderno esey a bira 'p'e', e mesun fenomeno cu nos a mira cu e 'cunele' y 'cune'. Den un frase: "Mi ta trat'ele bon, pero mi no ta sinti nada mas p'ele." Den forma mas reciente: "Mi ta trat'e bon, pero mi no ta sinti nada mas p'e." Nos ta sigui cu nos ronda fascinante den origen di nos idioma, e tesoro cultural mas importante cu nos tin.

Kennedy ta reafirma un conexion no comproba entre Tylenol y autismo durante reunion di gabinete

(AP)—Secretario di Salud Robert F. Kennedy Jr. a reafirma diahuebs e conexcion no comproba entre e analgesico Tylenol y autismo, y a sugeri cu e oposicion na e teoria ta motiva pa odio contra presidente Donald Trump.

Durante un reunion cu Trump y e gabinete, Kennedy a reitera e supuesto conexcion, hasta mientras el a admiti cu no tin prueba medico pa sostene e afirmacion. E tambe a describi eroneamente e anatomia di un hende muher na estado y a relaciona autismo cu circuncision.

“Cualquier hende cu tuma e cos aki durante embarazo sin necesidad ta irresponsabel,”

Kennedy a bisa Trump y su coleganan di gabinete. “No tin prueba. Nos ta haciendo e estudio pa crea e prueba.”

Kennedy ta hopi conoci pa su creencianan poco convencional tocante salud publico, loke a causa preocupacion entre expertonan medico cu, como secretario di salud, e por desvia e politica di salud nacional basa riba evidencia cientifico.

Durante e reunion, Kennedy a bisa cu el a mira un video riba TikTok diahuebs cu segun e tabata muestra un hende muher na estado “ta bebe Tylenol” mientras e ta insulta Trump. “E nivel di sindroma di obsesion contra Trump ya a sali for di paisahe politico y

a drenta den e tereno di patologia,” el a bisa. Kennedy tambe a bisa cu e muher tabata tumando Tylenol “cu un baby den su placenta.”

Un feto ta desaroya den e utero, no den e placenta. E placenta ta un organo temporal cu ta desaroya den e utero durante embarazo y ta suministra oxigeno, nutriente y hormona na e feto cu ta crece.

E declaracion di Kennedy a bin dos siman despues cu el a para banda di Trump den e Cas Blanco, caminda e presidente a usa su puesto pa promove conexcionnan no comproba y den algun caso desacredita entre Tylenol, vacuna y autismo.

Kennedy tambe a bisa diahuebs cu muchanan homber recien naci cu ta ser circuncida tin dos biaha posibilidad di desaroya autismo, pasobra nan ta ricibi Tylenol despues di e procedemento.

E afirmacion aki ta parece di ta referiendo na un estudio publica den Journal of the Royal Society of Medicine di 2015, cu a investiga e relacion entre circuncision ritual y riesgo di desaroyo di trastorno di e espectro autista den muchanan homber bao di dies aña na Dinamarca.

E estudio a haya cu esnan cu a pasa door di e procedemento—cu ta inclui kitamento di un pida cuero di e pene—tabata mas chance

pa desaroya autismo compara cu otro muchanan den e estudio. Investigadornan a sugeri cu un posible relacion por tin di haber cu e dolor di e procedemento. Nan a nota, sin embargo, cu no tabatin dato tocante medicamento pa dolor of anestesia usa, y por tanto no por a determina si Tylenol tabata relaciona cu autismo.

Otro investigadornan a enfatisa cu e estudio di Dinamarca tabata mira correlacion, no causalidad. Nan tambe a referi na otro investigacionnan cu no a haya evidencia pa sostene un conexcion entre circuncision y autismo.

Ciruhano Curasoleño Michel Berry ta ricibi warning oficial pa no informa pashent di daño serio den riñon

(CuraçaoChronicle) - Medical Disciplinary Board of Curaçao a duna un warning formal na ciruhano Dr. Michel Berry pa motibo cu e no a informa un pashent na tempo tocante e resultadonan di un CT scan cu a revela daño serio na su riñon.

E caso aki ta involucra un muhe identifica como M.M., ken a ricibi un operacion di Berry den 2017 pa cancer rectal. Segun e directiva su decision di dia 3 di october, Berry a negligisha trata e resultado di un CT scan cu a haci den maart di 2018 cu e pashent. E scan a muestra un ureter blokia y señalnan trempan di daño den riñon, sinembargo no a manda M. un urologo te lunanan despues. Pa e tempo aki, su condicion a empeora y su riñon links mester a ser kita.

E directiva disciplinario a describi e incidente como un “atraso den diagnostico y tratamiento” cu tabata traumatico pa e pashent. Mientras cu no a haya evidencia cu Berry deliberadamente a sconde e informacion, e directiva a conclui cu tabatin un “fayo den su responsabilidad di cuida” pa medio di no tuma accion a base di e resul-

tadonan di e scan.

Otro acusacionnan di e pashent - incluyendo cu Berry a laga material cirurgico den su curpa - a keda descarta como sin base.

Berry aparentemente a expresa repentimento y a reconoce su eror durante e audiencia. Mirando su actitud y su circunstancianan personal, e directiva a dicidi cu un warning - e medida disciplinario mas leve posible - ta apropiada. Esaki no ta e prome biaha cu Dr. Berry ta enfrente accion disciplinario. Den februari di 2025, Corte Comun di husticia a suspende su persona pa 8 luna den un caso separa di 2009. Den e decision aki, corte a haya cu Berry no a tuma e pashent su complicacionnan despues di cirugia na serio despues di un operacion di galblader, cual a causa problemanan di salud prolonga. Corte a critica su conducta como “poco profesional, no lo suficientemente cauteloso y cu falta di compasion.”

Cu e warning nobo aki, Berry awo a ser sanciona dos biaha dentro di e mesun dia pa fayonan den cuida post-operativo - treciendo dilanti preguntanan nobo tocante responsabilidad y seguridad di pashent den Corsou su sector medico.

LUNA DI LOCURA!

CUMpra 2 LOTTO 5 Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!

CON PA HUNGA?

CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE GRATIS Ariba E MESUN TICKET! MAS BO CUMpra, MAS TICKET LOCO GRATIS BO LO RICIBI!

PROMOCION TA VALIDO TE CU 31 DI DECEMBER

Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com www.lottoaruba.com

Abogado ta hiba SVB corte a causa di indexacion di pensioen AOV y documentonan secreto

(CuraçaoChronicle) - Abogado Dennis Evertsz a entrega un demanda contra SVB, exigiendo pa e pensionnan di AOV ser indexa y pa e institucion revela documentonan confidencial relaciona cu e topico. SVB aparentemente a nenga responde na su peticionnan pa varios luna.

Evertsz ta argumenta cu SVB ta legalmente obliga pa emiti un decision dentro di un periodo razonable - un deadline cu segun su persona, for di hopi tempo a pasa caba. Na fin di augustus, SVB aparentemente a priminti via telefon cu lo responde dentro di dos siman, sinembargo un contesta no a yega.

E abogado awo ta pidiendo

corte traha cu SVB pa tuma un decision formal. Si e banco nenga, Evertsz ta pidi pa e ricibi un boet di 500 florin pa dia, cu un maximo di 15,000 florin.

E disputa principal ta centra na e indexacion di pension AOV cu tin hopi tempo atrasa. Evertsz ta bisa cu e ahuste aki mester a tuma efecto for di 2016 no 2022, manera SVB ta bisa. E ta basa su argumento riba e tasa di crecimiento economico di 0.05% mira den 2015, cual, si aplica, lo aumenta pension di AOV na 1.055,79 florin pa luna.

Tambe e ta rechasa SVB su ponencia cu e problema tin un limite di tempo. Segun Evertsz, no por tin un statuto di limitacion pa motibo cu no ta tuma un decision

formal riba indexacion. Pa e motibo aki, e ta insisti cu e ahuste mester aplica retroactivamente for di e fecha cu su cliente prome a bira eligibel pa pension - prome cu april di 2022.

Un di dos problema grandi ta trata SVB su negacion di revela documentonan interno relaciona cu e revision di e formula di e indexacion di AOV. SVB ta mantene cu e materialnan aki ta cay bao di "deliberacion interno" y cu revela nan por causa daño na e pais su interesnan financiero.

Evertsz ta haya e motibo aki no razonable y inacceptable. "Di un banda, ta papia di un dialogo nacional cu reforma di AOV, sinembargo na mesun tempo, documentonan

relevante tocante e mesun topico aki ta wanta un banda," el a bisa. E abogado tambe a critica SVB pa crea un proposicion legislativo nobo pero nenga di comparti esaki. "Minister Sylvania a publicamente declara cu e documento ta disponible," Evertsz a nota. "Dicon tur e secrecia

aki?" E caso ta trece dilanti e tension creciente tocante transparencia y reforma di pension na Corsou, unda varios retirado tin hopi tempo ta warda pa claridad riba ahustenean cu a priminti di hopi tempo riba AOV.

Gobierno ta aproba decisionnan clave tocante educacion y cooperacion den husticia

(CuracaoChronicle) - Durante su reunion diaranson, dia 8 di october, Consejo di Minister di Corsou a aproba varios decision importante tocante asuntonan nacional, enfocando riba educacion y cooperacion pa cu e aplicacion di ley dentro di reino.

Gobierno a autorisa un amienda na e presupuesto pa permiti e compra di printer nobo pa scolnan bao Dienst Openbare Scholen (DOS). E iniciativa, lidera pa e min-

isterio di Educacion, Ciencia, Cultura y Deporte (OWCS), tin meta di mehora e eficiencia operacional y ambiente den e scolnan publico. Cu e inversion aki, scolnan di DOS lo ta miho ekipa pa mancha tareanan administrativo y sostene docentenan y studiantenan cu e materialnan educacional necesario.

E Consejo di Minister tambe a aproba un acuerdo di cooperacion nobo entre Korps Politie Aruba, Divisie Politie Opleidingen

en Ontwikkeling y Curaçao su Opleidingsinstituut voor de Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV). E colaboracion, coordina pa e ministerio di Husticia, ta enfoca riba fortalece training di polis y desaroyo profesional dentro di e Reino Hulandes.

E acuerdo aki ta busca mehora e intercambio di exper-ticio, promove programanan di training standard y crea lasonan mas cercano entre e institucionnan di ley di Corsou y Aruba. E gobierno a enfati-

sa cu e partnershipnan aki ta contribui na standard profesional mas halto y seguridad mehora den e parti Caribense di Reino.

Ambos decision ta refleha e gobierno su compromiso andando pa mehora servicionan publico y cooperacion interisla dentro di e cuadro di e Reino.

Polis ta termina investigacion di morto violento di mama y yiu na Terneuzen; No tin detencion

(NLTimes)—Polis ta casi termina su investigacion tocante e morto di un dama di 29 aña y su yiu di 5 aña den Terneuzen e si-

man aki. Segun polis, no tin ningun indicacion di "involucracion di un tercer persona den e incidente tragico," y no a haci nin-

gun detencion.

E dama y e yiu a ser haya morto den un cas na Vincent van Goghstraat diahuebs.

Tabata inmediatamente cla cu nan a muri na un manera vio-

lento, y polis a inicia un investigacion riba escala grandi.

Polis a conduci un investigacion forensico extensivo y a tuma declaracion di varios miembro di famia, bisinanan y testigonan. Nan tambe a in-

vestiga e tata di e mucha, pero rapidamente a anuncia cu e no ta sospechoso.

Pa respeta e privacidad di e famia, polis no lo comparti ningun otro detaye adicional.

Ministro di Husticia y Asunto Social ta anuncia cu entrante **13 oktober 2025** segun Ley di Molester, durante 30 dia lo tin oportunidad pa un y tur tuma conocimiento na Departamento di Legislacion y Asunto Huridico, **Schotlandstraat 53** di un peticion di permiso cu a ser haci pa un instalacion di gas di **1x 60 galon** na **J.E. Irausquin Boulevard 232**. Den e periodo aki tur hende por expresa por escrito nan desacuerdo cu dunamento di e permiso menciona. Esaki mester ta dirigi na Ministro di Husticia y Asunto Social mediante director di Departamento di Legislacion y Asunto Huridico, Schotlandstraat 53.

Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki

Afl. 160.000,-

Obtenibel na cualkier rebendado di Lotto.

HUNGA AWO

sorteo ta awe nochi 7:45 pm

E crisis di vivienda ta domina preocupacionnan di votadonan den eleccionnan binidero, encuesta ta mustra

(NLTimes) - Vivienda ta e tema mas importante den e proximo eleccionnan pa votadonan. Poco menos cu mitar di esnan encuesta ta kere cu un gabinete nobo mester priorisa esaki, un porcentahe mas halto cu pa cualkier otro topico. Hobennan y doñonan di cas priva, en particular, ta considera vivienda specialmente importante, segun Aedes, e organizacion pa corporacionnan di vivienda, basa riba un encuesta di mas cu 2.000 residente Hulandes realiza pa Ipsos I&O.

Hendenan na Hulanda ta lu-

cha cu subida di prijs, lista di espera largo, y oferta di vivienda limita. "Un cuarta parti di esnan cu no ta biba den un cas adecua no ta ni buscando un nobo," Aedes a remarca.

Un total di 87% di e respondentenan a sinti cu tin un crisis di mercado di vivienda. Den e encuesta, 49% a bisa cu un gabinete nobo mester haci vivienda un prioridad, mientras cu inmigracion a keda na di dos luga cu 37%.

Pa loke ta trata e eliminacion gradual di e deducccion di interes di hipoteca, mas hende ta di acuerdo 43% compara cu esunnan cu no ta di ac-

erdo (33%).

Hulanda su scarsedad di vivienda estadistico a alcanza alrededor di 396 mil cas na 2025, ekivalente na 4.8% di e

total di vivienda. Un mercado di vivienda saludabel ta ser considera pa tin un scarsedad di 2%, loke ta nifica cu mas o menos 226 mil cas adicional ta necesario actualmente.

Accesibilidad di vivienda ta keda un preocupacion grandi. Hurdonan di entrada mas abou y casnan di entrada mediano mas hoben den e sector di huur priva di prijs mas halto ta enfrenta presion significativa riba nan gastonan di vivienda. Hopi hende tambe ta haya cu ta birando mas y mas dificil pa pasa di huur pa doño di cas, parcialmente debi na prijsnan aumentando y disponibilidad limita.

E eleccionnan pa Tweede Kamer, e camara mas abou di parlamento Hulandes, lo tuma luga dia 29 di october proximo.

Mayoria partidonan politico kier kita plannan pa corta e deducibel di cuido medico na €165

(NLTimes) - Mayoria di partidonan politico kier anula plannan anuncia pa e Gabinete Schoof I pa corta e deducibel (suma di placa cu un persona ta paga cu despues e seguro ta paga back) di cuido medico na mitar, e Oficina di Analisis di Politica Economico di Hulanda (CPB) a haya ora di analisa e programanan di eleccion entrega na dje, NOS ta informa.

CPB a calcula e plannan den e programanan di eleccion di GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, BBB, CDA, SGP, CU, Volt, y JA21. Fuera di GroenLinks-PvdA, tur e partidonan aki kier kita e plan pa reduci e deducibel di cuido di salud di €385 pa aña pa €165 pa aña.

VVD, CDA, JA21, y Volt kier aumenta e deducibel mas ainda, te na €440 pa aña. E partidonan aki tambe kier aumenta e contribucion pa cuidu di termino largo y stop di inclui tratamentonan nobo den e pakete basico di seguro medico. E ultimo medida aki eventualmente lo genera €7.7

biyon.

E Gabinete actual a dicidi di reduci e deducibel na mitar na €165 pa aña, entrante januari 2027. Consejo di Estado a adverti cu esaki lo aumenta presion riba e sistema di cuidu di salud y aumenta e primanan di seguro di salud cu €200 pa aña. Dos tercera parti di e residentenan di Hulanda tambe ta contra e plan pa corta den e frankisia.

GroenLinks-PvdA ta e unico partido cu no tin plania pa corta gastonan di cuidu di

salud, pero aumenta nan mas ainda. Sinembargo, contrario na otro partidonan, GroenLinks-PvdA a inclui solamente aumento di gastonan di defensa te 2030. Pues nan programa ta inclui menos cortamento pa cubri e gasto extra ey.

Un pregunta grandi den e ultimo lunanan tabata con e partidonan politico lo recauda mas cu €6 biyon pa 2030 pa paga pa e contribucion mas halto di NATO. Di acuerdo cu e programanan di eleccion, e partidonan ta con-

siderando aumento di BBO, aumenta e edad di pensioen estatal, impone capital y mas ganashi, y corta presupuestonan di cooperacion di desarojo.

CDA kier aumenta un poco ambos tarifa di IVA. SGP kier kita e tarifa abou di IVA pa negoshinan di hospitalidad. Volt ta propone un solo tarifa di BBO di 19%.

VVD, SGP, JA21, y Volt kier aumenta e edad di pensioen di estado mas ainda, recaudando placa pa defensa door

di spaar riba beneficiacion di pensioen di estado. E cantidad exacto ta varia. VVD, SGP, y JA21 kier aumenta e edad di pensioen di estado cu algun luna, Volt cu henter un aña.

Varios partido kier recauda placa door di capital di belasting y mas ganashi. GroenLinks-PvdA, D66, ChristenUnie, y Volt kier cambia e peso di belasting for di labor pa activo. JA21, VVD, y BBB, entre otro, no kier impone belasting adicional riba rikeza y ganashi. En bes di esey, e tres partidonan aki ta planiando recorte grandi den e presupuesto di cooperacion di desarojo.

E programanan di eleccion tambe a elabora mas riba con e partidonan kier elimina e deducccion di interes di hipoteca. GroenLinks-PvdA y D66 kier elimina gradualmente e deducccion riba 12 aña, ChristenUnie riba 15 aña, y CDA riba 30 aña. Volt ta e unico partido cu kier kita esaki gradualmente dentro di e proximo periodo di Gabinete, pues riba cuater aña.

Peru: Congreso ta baha presidente Boluarte

(AP) — Congreso Peruano a vota ayera trempa pa retira e presidente profundamente impopular, Dina Boluarte for di su cargo, mientras un ola di crimen ta envolve e pais Sur Americano, y rapidamente a reemplas'e cu su abogado di 38 año di edad, Jose Jeri, lider di e cuerpo legislativo.

Legisladornan a organisa un debate y huicio politico diahuebs laat, den Congreso di 130 miembro, despues di vota pa acepta cuatro solicitud pa un voto pa retira Boluarte di su cargo pa motibo di loke nan a bisa ta e incapacidad di su gobierno pa com-

bati crimen.

Nan a solicita pa Boluarte bin na Congreso tiki prome cu mey anochi pa defende su mes, pero ora e no a presenta, nan a vota inmediatamente pa bah'e. Rapidamente, 124 legislador a vota tiki despues di mey anochi pa impeach Boluarte. No tabatin voto contra e esfuerso.

E resultado inespera a yega apenas algun ora despues di un tiramento na un concierto den e capital, cu a genera rabia pa e crimen azotando e pais.

A diferencia di ocho intento anterior pa retira Boluarte, casi tur fraccion legislativo a

expresa sosten pa e solicitudnan mas recien.

Boluarte, e prome muhe presidente di Peru, a asumi su cargo na december di 2022 despues cu Parlamento a usa e mesun mecanismo pa impeach su predecesor.

Despues di e voto diabierna, Boluarte a papia riba television nacional, recordando e logronan di su administracion. Pero algun minuut den su discurso, a interumpi e transmision pa muestra e huramentacion di Jeri.

Jeri, presidente di Congreso, a keda huramenta diabierna trempa como presidente in-

terino pa completa e termino di Boluarte. Eleccion ta programa pa proximo april, y e

termino di Boluarte mester a caba dia 28 di juli 2026.

Venezuela: Maria Corina Machado, simbolo di resistencia politico, ta gana premio Nobel di Paz

(AP) — María Corina Machado pa largo ta e cara di resistencia contra e partido na gobierno di Venezuela pa 26 año. Awo, e por bira e simbolo di paz tambe.

Machado, lider di oposicion Venezolano cu a comanda miyones di Venezolano pa rechasa presidente Nicolas Maduro den eleccion año pasa, a ricibi e premio Nobel di Paz pa su trabao "pa logra un transicion husto y pacifico" di poder na e pais Sur Americano. E premio tambe a reconoce e politico pa ta un "figura unificante" den e oposicion fractura.

Sinembargo, e premio ta ser otorga na momento unda sostenedornan di oposicion ta cuestionando su liderazgo, incluyendo su adopcion di politica di presidente Mericano, Donald Trump pa cu Venezuela, cu a mira migrantenan di e pais manda un prison na El Salvador, y atake militar mortal di Merca den Caribe.

Di ingeniero pa politica

Machado, un ingeniero industrial y yiu di un magnate di staal, a cuminsa reta e partido na gobierno na 2004, tempo cu e organisacion no-gubernamental (NGO) cu di cual e tabata co-fundador, Sumate, a promove un referendum pa baha presidente e tempo ey, Hugo Chavez. E iniciativa a fracasa, y Machado y otro ehecutivonan di Sumate a keda acusa di con-

spiracion.

El a atrae rabia di Chavez y su aliadonan e siguiente año pa su reunion den Oficina Oval cu presidente Mericano e tempo aya, George W. Bush. Chavez tabata considera Bush un adversario.

Su transformacion completo den politico lo yega te na 2010, tempo cu el a keda eligi pa un asiento den Asamblea Nacional, ricibiendo mas voto cu cualkier legislador aspirante den historia. Tabata for di e posicion aki cu el a interumpi Chavez mientras e tabata dirigi palabra na e legislatura, y a yama su expropiacion di negoshinan como ladronia.

"Un aguila no ta caza un musca," Chavez a responde. E intercambio aki ta graba den memoria di votadornan.

Aspiracion presidencial

Machado, 58, a busca e presidencia di Venezuela pa prome biaha na 2012, pero el a keda na di tres lugar den eleccion pa bira candidato presidencial pa Mesa de la Unidad.

E Asamblea Nacional controla pa partido chavista a retira Machado na 2014, y algun luna despues, Contraloria General a prohibie di asumi un cargo publico pa un año, citando un supuesto omision den su declaracion di activo. E mesun año, gobierno a acus'e di ta involucra den e supuesto plan pa mata Maduro, kende a bira sucesor di Chavez despues di su morto na 2013.

Machado, un defensor di mercado liber, a rechasa e acusacion, yamando e un mal intento pa silencia e y miembronan di oposicion cu a yama decenas di miles di persona subi caya den manifestacionnan anti-gobierno cu algun biaha a bira violento.

El a mantene un perfil abao pa e siguiente nueve año, sosteniendo algun iniciativa anti-Maduro y boycott di eleccion y criticando esfuersonan di oposicion pa negocia cu gobierno. Pa ora el a anuncia un campaña nobo pa e presidencia na 2023, su mensahe

cauteloso a suavisa su imagen como un hard-liner elitista, permitiendo e pa conecta cu skepticnan na ambos banda.

El a gana e primaria presidencial di oposicion cu mas di 90 porciento di voto, unificando e fraccion — manera nota pa e comite di Premio Nobel. Pero esnan leal na partido gobernante, cu ta controla e hudiciario di e pais, a prohibie di aparece riba e papela di votacion, loke a fors'e pa pone su sosten tras di ex-diplomatico, Edmundo Gonzalez.

El a cana riba autopista, core motorcycle, busca refugio den cas di sostenedornan y a mira e aresto di su colaboradornan mas cercano mientras el a continua campanando na Venezuela. Varios biaha el a uni miles di sostenedor gritando hunto, "Libertad! Libertad! Libertad!" den rallynan y a pidi nan pa vota pa Gonzalez, kende tabata virtualmente desconocido y nunca a postula pa un posicion publico anteriormente.

Represion brutal

Gonzalez a derota Maduro pa un margen di mas di dos tercera parti, segun registro di mashin di votacion colecta pa oposicion y valida pa observadornan internacional. Asina mes, Consejo Nacional Electoral di Venezuela, leal na e partido gobernante, a declara Maduro ganador di eleccion dia 28 di juli 2024.

Hende a protesta e resulta-

donan rond henter e pais, y gobierno a responde cu forza completo, arestando mas di dos mil persona y acusando nan di planea pa retira Maduro y sembra caos. Mayoria a keda den libertad durante e siguiente lunanan, pero simultaneamente gobierno a aresta decenas di persona cu a participa den campaña di Machado año pasa.

Algun di e colaboradornan mas cercano di Machado, incluyendo manager di su campaña, a evita prison door di sconde pa mas cu un año na un edificio diplomatico na Caracas, unda nan a keda te mei, ora cu nan a huy bay Merca.

Gonzalez a bay den exilio na Spaña despues cu a emiti un orden pa su aresto, y no a mira Machado den publico desde januari, tempo cu el a join hende protestando e ceremonia di huramentacion di Maduro. E incapacidad di Machado y Gonzalez pa stop Maduro di huramenta a resulta den un reduccion di sosten pa e duo.

Confiansa di hende a keda baha desde esey, principalmente pa motibo di e sosten inkebrantable di Machado pa Trump, incluyendo e despliegue maritimo Mericano den Caribe cu a ehecuta atakenan mortal cerca di costa di Venezuela. Esaki a resulta den divisionnan nobo dentro di oposicion.

Cuba: Ciudadano Cubano ta acusa gobierno di sconde e gravedad di e crisis di salud na Matanzas

(CiberCuba) - Historiador y activista Cubano Alina Bárbara López Hernández a denuncia cu autoridadnan nacional y provincial ta manipula informacion tocante e epidemia cu ta devasta e provincia di Matanzas. “Mi ta indigna. E manipulacion, mentira y hustificacionnan di autoridadnan politico y medico nacional y provincial ta excesivo dilanti di e situacion sumamente serio den e provincia di Matanzas,” el a skirbi den un mensahe publica riba su pagina di Facebook.

Segun López, tin un orden explicito pa nenga e mortonan pa motibo di arbovirus. “E orden pa nenga e mortonan pa motibo di arbovirus a ser duna. Esaki ta loke Dr. Durán, e Minister di Salubridad, y e autoridadnan di Matanzas ta pretende.”

Aunke el a reconoce cu chikungunya “no tin e tendencia di causa mortalidad,” el a adverti cu e por bira complica y “p’esey contribui na e causa di morto den cierto casonan: muchanan bou di un año, hende riba 65 año, of esnan cu malesanan cronico.”

“Nan certificado di morto lo no bisa ‘Chikungunya,’ pero esey tabata loke a causa e fin,” el a agrega.

E tambe a denuncia e scarsez prolonga di remedinan esencial. Pa loke ta trata acceso na remedi pa dolor y keintura, durante e brote, el a declara cu “apenas nan a bende paracetamol of suero di rehidratacion den botida, y e masha poco biaha cu esaki a sucede, e tabata simbolico: dos paki di suero pa cada oficina di dokter, y un oficina di dokter por tin mil of mas pashent.”

El a cuestiona e relato oficial di e supuesto falta di morto: “Si, manera autoridadnan ta pretende, e cantidad di morto no a aumenta, con nos por

splica cu na e Hospital Provincial Faustino Pérez tabatin un ‘trafico’ na e mortuario fin di siman pasa pasobra a tuma hopi tempo pa trece e caha di morto pasobra e hendenan cu tabata traha nan tambe tabata malo. Ta normal pa asina tanto hende muri den un fin di siman?”

López a rechasa e hustificacionnan cu ta atribui e crisis na cambio di clima y a corda cu “asuntonan di salud publico ta notorio,” y cu bou di condicionnan epidemico “e ta un factor agravante.” Tambe el a acusa e gobierno di a gaña tocante su medidanan di control epidemiologico: “Ta falso cu nan a fumiga e areanan correspondiente na e policlinica di Milanés, cu ta

incluir barionan grandi den e ciudad y ta un di e areanan cu mas hopi caso actualmente. Ta falso cu nan a reforsa e clinicanan.”

Den su barío, el a bisa, no tin suficiente dokter, y algun a ser manda pa reforsa e hospital pediatrico, cu a sobrecarga e tiki dokternan cu a sobra. “E ora ey no keha ora, cansa, malo, desespera, bo dicidi di yama pa permiso di malesa.” El a conclui: “Por favor, stop di papia tocante un ‘situacion compleho’ of ‘brotenan.’ Esaki ta ser yama un EPIDEMIA Yama pa refuerso, declara un emergencia, asumi bo responsabilidad.”

Dr. Francisco Durán García, director nacional di Epidemiologia, a declara dia 8

di oktober cu “no a raporta morto” pa motibo di e virusnan cu ta circula y cu e hospitalnan no a basha abou. “E presion riba cuida di salud ta halto, pero no tin morto,” el a declara.

E Minister di Salubridad Publico, José Ángel Portal Miranda, a reforsa e version aki den un reunion na Matanzas cu funcionarionan di partido comunista. “No tin morto na Matanzas di e malesa aki. No tin casonan grave ni critico. Niun hende por sconde un epidemia ni e mortonan,” el a declara.

E declaracionnan oficial a genera un ola di reaccionnan critico bou di ciudadanonan. “Dr. Durán, cu tur respet... bo no por tapa e solo cu bo dede. Hende ta muriendo, mucha, adultonan di edad... E hospitalnan ta repugnante, no tin ni suficiente pa un test,” un usuario a skirbi.

Un otro usuario di internet a declara: “E homber ey ta para dilanti di e pueblo manipulando cifranan. Bo trabou mester ta pa exigi cu gobierno y Ministerio di Salud Publico atende e situacion aki.”

Jamaica: PSOJ ta boga pa reformanan na luga di trabou pa sostene salud mental

(JamaicaObserver) - E Organizacion di Sector Priva di Jamaica (PSOJ) ta reafirma e necesidad urgente pa priorisa salud mental como un componente critico di e agenda nacional y empresarial di e pais segun cu e ta join e observacion mundial di Dia Mundial di Salud Mental.

“E prevalencia di retonan di salud mental a bira mas visibel den nos sociedad, subrayando e realidad cu tras di cada estadistica di forsa laboral tin un ser humano cu ta nabega presionnan personal, social y profesional compleho. E comunidad empresarial no por keda keto of pasivo,” PSOJ a bisa.

El a sigui bisa, “Nos mester reconoce salud mental no solamente como un asunto di compasion y humanidad pero tambe como un imperativo strategico pa sostenibilidad di negoshi, productividad

y desaroyo nacional.”

Den un declaracion diabierna, e presidente y co-presidente di e Comision Nacional di Balornan y Actitudnan, Metry Seaga, a enfatisa, “negoshinan ta den un posicion unico pa modela empatia,

provee espacio sigur pa dialogo y sostene empleadonan den maneranan significante. Door di incorpora compasion den cultura di trabou, nos ta yuda proteha e dignidad, productividad y resistencia di nos hendenan.”

P’esey PSOJ ta haci un yamado na e comunidad empresarial pa establece protocolnan di salud mental na pia di trabou, incluyendo trayectonan cla pa personal busca ayudo di forma confidencial; train gerentenan y teamnan di recurso humano pa iden-

tifica señalnan di advertencia y responde cu sensitividad y profesionalismo; y ofrece acceso na programanan di conseho of asistencia di empleado (EAP), hasta si ta pa medio di servicio combina of comparti entre sectornan.

El a agrega cu negoshinan mester integra conscientizacion di salud mental den liderazgo y training di personal, sigurando cu e ta ser trata como un competencia nucleo di negoshi, no un asunto exterior y defende conscientizacion y defensa door di fomenta combersacionnan habri cu ta kibra e stigma y reforsa responsabilidad colectivo.

Notando cu negoshinan ta comunidnan di hende, PSOJ a bisa cu door di avansa politica y practicanan cu ta proteha y promove bienestar mental, sector priva ta hunga un rol decisivo den forma un Jamaica mas saludabel, mas resiliente y mas productivo.

Hues ta rechasa demanda pa difamacion di Drake contra label

Tocante 'Not Like Us' di Kendrick Lamar

(AP) — Un demanda pa difamacion cu Drake a entrega contra Universal Music Group a keda rechasa riba diahuebs pa un hues federal kende a bisa cu e letra den e cantica di Kendrick Lamar, 'Not Like Us', ta un opinion.

E disputa entre dos di e streanan mas grandi di hip-hop a rementa den spring di 2024,

cu e par intercambianod un serie di cantica odioso cu a culmina cu Lamar anotando e "golpi matador metaforico" cu su megahit na mei, segun hues Jeannette A. Vargas a bisa den su opinion por escrito.

Mientras cu e letranan di e cantica explicitamente a tacha Drake di pedofiel, Vargas a bisa, un oyente rason-

able no lo a conclui cu "Not Like Us" tabata dunando hechonan obhetivo tocante e super strea Canades. "A pesar cu e acusacion cu e demandante ta pedofiel sigur ta uno serio, e contexto mas amplio di un bataya di rap, cu lenguahe incendiario y acusacionnan ofensivo lansa pa ambos participante, no lo inclina e oyente razonable pa kere cu 'Not Like Us' ta duna hechonan verificable tocante e demandante," Vargas a skirbi.

Despues di e decision, team legal di Drake a bisa den un declaracion: "Nos tin intencion pa apela e veredicto di awe, y nos ta anticipa pa e Corte di Apelacion revis'e."

"Not Like Us" tabata un di e canticanan mas grandi di 2024.

El a gana Album di Aña y Cantica di Aña na e Grammys, y a yuda haci e halftime show di Super Bowl e aña ey un di esunnan mas mira den historia, mientras fanati-

conan tabata specula si Lamar echt lo bay cant'e. (El a hacie, pero cu cambio den e letra.)

E cantica, cu ta referi na Drake pa su nomber, ta atak'e como un "colonizador" di cultura rap, ademas di haci insinuacion tocante su bida sexual, incluyendo "mi a tende bo gusta nan jong" — implicacionnan cu Drake ta rechasa.

Entrega na januari, e demanda — cu no ta nombra Lamar — a alega cu Universal Music Group intencionalmente a publica y promove e cantica a pesar cu tabata sa cu e tabatin acusacionnan falso y difamatorio contra Drake, y a sugeri cu oyentenan lo por resorta na husticia vigilante. E cantica a daña su reputacion y a reduci e balor di su brand, segun e demanda.

UMG, e record label mama pa ambos artista, a rechasa e acusacionnan.

"For di comienso, e demanda

tabata un atake contra tur artista y nan expresion artistico y nunca mester a mira luz di dia," a bis den un declaracion. "Nos ta complaci cu e rechazo di corte y ta anticipa pa continua nos trabao promoviendo exitosamente e musica di Drake y invertiendo den su carera."

Recordando "talbes e bataya di rap mas famoso den historia di e genero," Vargas a nota cu prome cu "Not Like Us," Drake a burla di largura di Lamar y su size di sapato, y a cuestiona su exito den un cantica di april 2024, yama "Push Ups," mientras Lamar a insulta sentido di moda di Drake e mesun luna den "Euphoria."

For di eynan, Vargas a skirbi, e insultonan a escala, birando "cruel, personal."

E hues a bisa cu el a considera e forum den cual e insultonan a tuma lugar y a conclui cu e oyente averahe no ta kere cu un 'dis track' ta producto di investigacion cauteloso of desinteresa, dunando publico contenido fact checked y verificable."

Vargas a skirbi cu "Not Like Us" tabata "yen di profanidad, trash-talking (insulto), menasa di violencia y lenguahe figurativo y hiperbolico, cual tur ta indicacion di opinion."

Galiña cu curry, lechi di coco y pinda

Ingredientenan:

Pecho di galiña, djente di conoflok
Salo y peper preto recién mula
2 cup di lechi di coco
2 cuchara di curry
Siboyin corta chikito
3 banana
2 cuchara di manteca
2 cuchara di sucu bruin
1 cup di pinda

Preparacion

Sazona e pecho di galiña cu conoflok, e salo y pepper, hasa nan tur dos banda.

Pa e saus

Corta e siboyin chikito, e parti berde y e blanco y pone nan soda den manteca. Agrega e lechi di coco, e curry y e salo na gusto. Agrega e galiña y cushina hunto cu e saus aki pa 20 minuut.

Pa compaña e preparacion aki, nos usa e banana.

Den un planchi pone manteca y sucu bruin aki nos ta hasa e banana corta na slice diki.

Pa sirbi nos ta pone e galiña den e saus, e banana y nos ta pone riba dje algun pinda. Nos por compañ'e cu aros blanco basmati.

Turning Point USA, e organisacion funda pa Charlie Kirk, ta organisando su propio halftime show pa Super Bowl

(Yahoo) — Turning Point USA ta organisando su propio halftime show pa Super Bowl. E organisacion di accion politico conservador, funda pa e fayecido Charlie Kirk, a anuncia diahuebs cu tin plan pa tene su propio presentacion como contra-programacion pa e show oficial di NFL dia 8 di februari, den cual icono musical Portorriqueño, Bad Bunny ta programa pa presenta.

Website di Turning Point USA pa e evento, yama e "All-American Halftime Show" ta bisa cu e ta bay celebra "fe, famia y libertad." Mientras

cu ainda no a duna ningun detaye mas leu cu e fecha, un encuesta riba e website ta pidi pa hende bisa ki genero musical nan lo kier mira, ofreciendo opcion incluyendo pop, hip-hop, country, rock clasico, Americana, alabansa y "cualkier cos na Ingles."

Un post riba X, confirmando e plan di e grupo, ta bisa "artista y detaye di e evento anuncia pronto."

E evento di Turning Point USA ta yega despues cu Bad Bunny a anuncia cu e lo haci un presentacion durante e Big Game di NFL e aña aki. E seleccion di e cantante, kende su nomber real ta Benito Antonio Martinez Ocasio, pa e

halftime show a ricibi controversia, den parti pasobra su canticanan ta principalmente den Spaño. E tambe a ricibi critica pa algun den derecha pa no inclui Merca continental den su tour mundial, pa preocupacion cu su fanaticonan lo keda aresta pa ICE (agencia di Inmigracion Mericano) na un di su shownan.

Den un entrevista dia 6 di october cu Newsmax, presidente Mericano, Donald Trump a bisa di e escogencia pa halftime show di Super Bowl, "mi no sa ken e ta. Mi no sa pakico nan ta haciendo e — ta manera, loco."

DRUNKEN BURGER
CRAVING THE BEST BURGER ON THE ISLAND?

J.E. Irausquin Blvd 384-A. Reservations: (+297) 699-5090. WWW.DRUNKENBURGER.COM

SCAN CODE FOR MENU

JUICY, MESSY AND OUTRAGEOUSLY DELICIOUS!

FOLLOW US:
@DRUNKENBURGER @DRUNKENBURGERARUBA

Prins Harry y Meghan ta invita famianan uni nan empuhe contra practicanan predatorio riba red social

(AP) - Prins Harry y Meghan a urgi mayornan para contra companianan di rednan social cu nan ta bisa ta atrae muchanan cu algoritmo predatorio disena pa explota nan data den medio di e "explosion di inteligencia artificial no regula."

"Manera tanto mayornan, nos ta pensa constantemente riba con pa brasa e beneficio nan di tecnologia mientras tambe ta proteha contra su peligranan," Meghan a bisa diahuebs anochi na Spring Studios na Manhattan mientras e pareha a ser nombra e Humanitarionan di Aña pa e organisacion beneficio Project Healthy Minds. "Y e intencion di separacion aki cu hopi speranza ta rapidamente birando imposible."

Enfatizando e punto aki, e Duke y Dukesa di Sussex a cita investigacion di ParentsTogether. E grupo defensor su empleadonan, haciendo nan mes pasa pa muchanan, a reporta experiencianan di interaccionnan dañino cada 5 minuut cu nan a pasa cu e chatbot di inteligencia artificial riba e aplicacion Character.AI.

"Esaki no tabata contenido crea pa un tercer partido. Esaki tabata e compania su propio chatbot trahando pa avansa nan propio politicanan interno deprava," Prins Harry a bisa. "Pero aki ta loke ta duna nos speranza: e fami-

anan aki no ta enfrentando esaki nan so."

Nan comentario a bini na e gala anual pa Project Healthy Minds, un organisacion benefico enfoca riba tecnologia impulsa pa milennialnan y Gen-Z cu ta opera un mercado online gratis cu e meta di conecta mayornan cu e cuidu di salud mental exacto cu nan ta busca. Pa multiplica nan movimiento di famianan luchando pa seguridad online, e pareha tambe a anuncia diahuebs cu nan fundacion Parents Network lo uni forsa cu ParentsTogether.

ParentsTogether su Director Ejecutivo Ailen Arreaza a describi nan esfuerzo como "un pelea di David contra Goliath."

"Nos ta tumando accion contra e companianan multi biyonario cu ta activamente purbando di crea adiccion den nos muchanan," Arreaza a bisa diabierna na Project Healthy Minds su World Mental Health Day Festival. "Y pues, nos ta realmente purba di kita e stigma y verguensa y culpa cu e mayornan por sinti."

E Duke y Dukesa a haci salud mental un punto clave pa nan trabao filantropico desde cu a lansa Archewell Foundation den 2020 despues di retira for di nan responsabilidad como famia real. Via su comunidad di famianan cu a experencia daño online y sosten for di organisacionnan lidera pa hubentud formando tecnologia responsable, e organizacion benefico ta traha den direccion di haci espacionan digital mas safe.

Nan empuhe desde e tempo aki a expande pa no solamente enfatisa e dañonan u rednan social por causa sino tambe enfatisa e plataforma su funcionnan di diseño cual nan ta bisa por amplifica e contenido dañino.

Prins Harry anteriormente a

enfatisa e necesidad di mantene e companianan di rednan social poderoso responsable. El a adverti aña pasa u hobennan ta experienciando un "epidemia" di ansiedad, depresion y aislacion social impulsa pa experiencianan negativo online.

Segun varios estudio, algun salvaguardia ta existi pa mitiga e muchanan su exposicion na contenido apropiado pa nan edad incluyendo pornografia

y violencia riba rednan social, unda tambe nan ta enfrenta bullying cibernetico y acoso sexual.

E problema tambe por ser considera personal pa e pareha. Meghan tabata hopi habri tocante su problemanan cu salud mental a causa di loke e ta bisa tabata e famia real su presion y atakenan den farandula intenso. Harry su propio bida personal a cay victima na hopi di e reporta-

henan aki den farandula, incluyendo hacking y vigilancia di su telefon.

"Culture makers" manera Prins Harry y Meghan ta bosnan importante den combersacionnan di salud mental pa motibo cu nan ta inspira audiencianan enorme pa busca cuidu, segun e CEO di Project Healthy Minds Phil Schermer a bisa

The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT

Golden Hour

By The Lighthouse

Live entertainment with Marisela

Every Saturday
5:30PM - 7:30PM | 50% Happy Hour

25% Local Discount on The Birdie Menu

Reservations: +297 699 - 9317

Fanaticonan Hapones ta laga un bon impresion na e Copa Mundial Under-20 na Chile

(AP) - Chile lo ta un poco mas keto awo cu Hapon ta fuera di e Copa Mundial Under-20.

Cu drum, banner, bandera y poster, e fanaticonan Hapones a horta e show cu nan sosten genuino mientras nan ekipo tabata avansa na e ronda di 16 despues di un campaña casi perfecto den grupo. Tur cos a caba diaranson cu un perdida di 1-0 contra Francia.

“Mi a muda bay Mexico literalmente 3 dia pasa pa mi habri un restaurante di ramen,” Toshi Yoshizawa, un fanatico di 43 aña a conta The Associated Press. “E Copa Mundial y e ekipo nacional a haci facil pa mi por crusa lama.”

Yoshizawa tabata parti di un grupo chikito pero grandi den curason cu a cautiva Chile cu nan presencia na stadionnan, sea na Santiago of Valparaiso. Algun a biaha nan so, y otro nan ta negociante cu ta biba na Chile caba y otro manera Yoshizawa, a conoce algun

di e demas fanatico durante e ronda di clasificacion Asiatico, organisa na China februario ultimo.

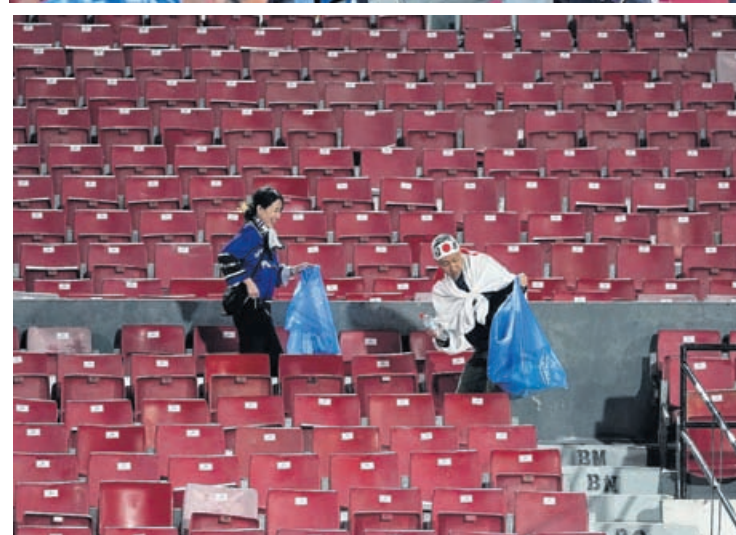
Den diaranson su wega hunga na Santiago su Stadion Nacional, e fanaticonan a grita cu energia y alegria y devocion cu a crea un laso cu e fanaticonan local y e hungadonan a sinti.

“Hopi danki, Chile! Nos ta hopi orguyoso di boso cultura!” e hungadonan a skirib riba e borch di nan locker

prome cu nan a bay for di e stadion.

Mientras e hungadonan tabata subi e bus pa bay stadion, decenas di fanatico tabata na e audiencia pa algun minuut mas pa organisa y limpia nan asiento ademas di e area, kitando cualkier resto of prueba di e fiesta cu a tuma luga poco prome.

“E ta un di nos tradicion: nos a crece cu e enseñanza cu nos mester laga un luga mas limpi compara cu ora nos a yega,” Yoshizawa a splica.

La Liga di Spaña tin plan di haci su wega internacional un evento anual

(AP) - La Liga tin plan di haci un wega di futbol internacional un evento anual despues di anuncia cu Barcelona y Villarreal lo hunga pafo di Miami dia 20 di december, segun Presidente di e liga Spaño Javier Tebas a bisa durante un entrevista cu The Associated Press.

Birando e prome liga Europeo grandi pa move un wega competitivo den exterior, La Liga ta siguiendo e modelo di NFL, cual a hunga na London desde 2007 y e temporada aki tambe tin wega na Berlin, Dublin, Madrid y Sao Paulo.

“E idea ta di sigui un model similar pero cu un diferencia: Nos lo solamente hunga un wega den exterior,” Tebas a bisa di schedule den futuro. “Pues mi ta kere fuertemente cu loka nan ta haciendo ta algo sumamente positivo pa

competencia. Nan ta lagando hende rond di henter mundo conoce e competencia, pa participa cu competencia.”

E wega di futbol lo ser hunga na Hard Rock Stadium den Miami ardens, cas di NFL su Miami Dolphins. La Liga

tin intencion di anuncia su weganan internacional den futuro cu mas tempo. Usualmente e ta publica su schedule na comienso di juli.

“E ta un strategia cu lo yuda aumenta entrada den termino medio pa largo, pa motibo cu e lo aumenta e balor di nos partnernan, nos patrocinador. Nos lo aumenta e balor di derechonan audiovisual di nos emisoranan tambe,” el a bisa. “Nos speransa ta cu nos lo aumenta interes, e participacion di e audiencia den otro paisnan pa motibo cu nos ta spera di trece e wega

aki tur aña na diferente pais rond di mundo.”

Hungado di Barcelona Frenkie de Jong a critica e decision como un aumento den demanda riba hungadonan.

“Mi ta compronde e clubnan pa motibo cu nan kier gana placa y e ta probablemente trata expansion di nan marca rond di mundo. Pues mi ta compronde e punto di bista, pero ami no lo hacie y mi no ta di acuerdo,” el a bisa na un conferencia di prensa cu e ekipo nacional di Hulanda. “Mi ta kere cu e no ta bon

pa e hungadonan pa motibo cu semper nos ta kehando tocante e schedule, tin hopi biahe, pues esey lo ta mas ainda.”

Italia su Serie A ta planeando un mudansa na un wega dia 8 di februari entre Milan y Como for di San Siro te Perth, Australia, pa motibo cu e stadion Italiano no lo ta disponibel despues di anfitrióna e ceremonia di apertura di e Olimpiada di Winter den 2026 dos dia prome.

Tebas a bisa cu e experiencia di hunga den un stadion di NFL cu varios opcion di cuminda y bebida y area pa reuni por causa mehoracion na Spaña. Real Madrid a renoba e stadion Santiago Bernabeu y Osasuna a remodela El Sadar. Construcion ta andando na Barcelona su Camp Nou, Betis su Estadio Benito Villamarin y Getafe su Estadio Coliseum, ademas Valencia tin hopi tempo ta atrasa plan pa un Nou Mestalla.

“E obhetivo ta di aumenta e experiencia di dia di wega mas cu e 2 ora,” Tebas a bisa. “E clubnan ya caba ta trahando den direccion di e obhetivo aki.”

FIFA ta investiga Guinea Ecuatorial pa no biaha pa partido clasificatorio di Mundial den un grupo caotico

(AP) — FIFA a habri un caso disciplinario contra Guinea Ecuatorial diabierna despues cu e equipo den seleccion no a biaha pa un partido di clasificatorio pa e Copa Mundial, e incidente mas recien den un campaña cada biaha mas caotico.

FIFA a bisa cu su comite disciplinario lo investiga pa kico e seleccion masculino di Guinea Ecuatorial no a bay Malawi pa un partido programa pa diaranson. Ambos tabata den competencia ainda pa pasa pa e playoffs como segundo lugar den e grupo tras di Tunisia, cual a sali ganador.

Guinea Ecuatorial ya a perde

su prome dos partido den november aña pasa den un derota 3-0, despues cu FIFA a regla cu su capitan veterano Emilio Nsue no tabata eligibel pa representa e pais. Nsue tabata e autor di e golnan den dos victoria 1-0 contra Namibia y Liberia.

Un publicacion riba e cuenta oficial di Instagram di e seleccion a bisa cu e hungadornan a vota pa no biaha pa e partido pasobra nan salud tabata na riesgo, ya cu a pidi nan pa bula un vuelo anochi y yega Malawi e mesun dia di e partido na Lilongwe.

E federacion nacional di futbol a suspende entrenador Juan Michá pa e incidente y a bisa riba su mesun cuenta di

Instagram cu e hungadornan y e entrenador a muestra un falta di respet pa e pueblo di Guinea Ecuatorial.

E federacion di futbol di Malawi, den un declaracion, simplemente a bisa cu e partido a ser cancela “pa motibo di complicacion di biahe inespera cu a afecta e seleccion bishitante.”

FIFA normalmente ta castiga un seleccion cu no ta cumpli cu su partido clasificatorio di Mundial cu un derota automatico.

Un federacion su seleccion cu no ta hunga un partido programa tambe por haya orden pa paga gasto y com-

pensacion na e seleccion opo-
nente y na FIFA mes.

Nsue finalmente a ser autorisa pa hunga atrobe pa Guinea Ecuatorial e aña aki despues cu FIFA a duna aprobacion, a pesar cu e hungador naci na Spaña tabata tecnicamente no eligibel pa hunga pa e pais di Africa Occidental durante su carera internacio-

nal, cual a cuminsa den 2013. Nsue, ken awor tin 36 aña, a hunga anteriormente pa e seleccion Sub-21 di Spaña, incluyendo den un Campeonato Europeo.

Guinea Ecuatorial mester completa su grupo clasificatorio den un partido dialuna na cas contra Liberia.

(AP) — Iga Swiatek a keda elimina den Wuhan Open diabierna despues di perde den dos set directo contra Jasmine Paolini—un tenista contra ken e campeon di Wimbledon nunca a perde prome.

Esaki ta e prome victoria di e Italiano contra Swiatek den nan di siete enfrentamento—unda Paolini a logra gana solamente un set den pasado—y e resultado a dun’e un puesto den semifinal contra e number tres di mundo, Coco Gauff. “Finalmente mi a gana un partido,” Paolini, number siete seeded, a bisa. “Mi ta super contento cu mi nivel. Ta un sinti maraviyoso.”

Paolini a impone su dominio cu un victoria 6-1, 6-2 riba Swiatek, clasificando pa number dos di mundo, den un partido di cuartosfinal cu a dura solamente 65 minuut.

Paolini tin un record mas miho contra Gauff, despues cu el a sali victorioso den nan di tres ultimo enfrentamento. Gauff a pasa sin dificultad pa su segunda semifinal consecutivo cu un victoria 6-3, 6-0

riba Laura Siegemund. El a perde den semifinal di China Open siman pasa contra e campeon eventual Amanda Anisimova.

E number uno di mundo, Aryna Sabalenka, lo hunga contra Jessica Pegula den e otro semifinal. Sabalenka a amplia su serie di victoria na Wuhan pa 20 partido consecutivo despues di derota e number ocho den ranking, Elena Rybakina, cu 6-3, 6-3.

E campeon di US Open a gana e torneo di nivel WTA 1000 den e ciudad Chino den 2018, 2019 y atrobe aña pasa. Sabalenka a kibra e serve di Rybakina tres biaha den un partido di un ora y 25 minuut pa avansa pa su semifinal number 11 di temporada, y despues a saluda y manda sunchi den aire pa e multitud.

Mas tempran diabierna, Pegula a hunga un partido di tres set pa e di siete biaha consecutivo. E number seis seeded a perde e prome set contra Katerina Siniakova, pero a domina e siguiente

Swiatek sorprendi pa Paolini na Wuhan Open. Sabalenka y Gauff ta avansa pa semifinal

dos pa gana 2-6, 6-0, 6-3.

Pegula ta bin di un victo-

ria contra e number nueve Ekaterina Alexandrova y su compatriota Mericano Hailey

Baptiste, den un partido unda e tabatin mester di siete punto di partido pa gara e triunfo.

M.J.C TROMP NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
T +297 585 3500 | +297 585 7900
E info@notaristromp.com

Op **dinsdag 11 november 2025** des namiddag om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de “Aruba Surfside Marina”, L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afwijning worden gehouden van:

- het recht van erfpacht tot 6 juli 2031 op een perceel domeingrond, groot 399 m2, gelegen te Rooi Master in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Derde Afdeling Sectie K nummer 20**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als “**Rooi Master 18-B**”;
Inzetprijs: Afl. 240.000,==;
- een perceel eigendomsgrond, groot ongeveer vierhonderd en vier vierkante meter (± 404 m2), of zoveel groter of kleiner als na kadastrale opmeting zal blijken zoals op het terrein is of zal worden afgebakend, gelegen te Papaya in Aruba, zoals nader omschreven in een particulier meetdocument opgemaakt door Caribbean Surveying & Civil Solutions N.V. nummer 48-2004 op 11 juni 2004 (index:D5537), afkomstig van het moederperceel kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie L nummer 3577, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als “**Papaya 20-T**”;
Inzetprijs: Afl. 228.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 27 oktober 2025 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant, te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Whatsapp: (297) 6997245
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com
Visit: Arubanotary.com

NT

Restriccionnan di internet y red social di Taliban ta viola derecho di Afganonan, expertonan di UN ta bisa

(AP) — E restriccionnan di e Taliban riba internet y red social ta violando e derechonan di Afganonan, expertonan di Nacionnan Uni (UN) a bisa diabierna, despues di interrupcionnan severo di serviccionan di telecomunicacion durante e ultimo par simannan.

Afganistan a experencia un blackout di internet di 48 ora desde dia 29 di september cu a resulta den un campaña di moralidad imponi pa e lider di Taliban, Hibatullah Akhundzada, kende anteriormente a ordena pa serviccionan di fibra optico ser corta den varios provincia. Autoridadnan a confirma e

prohibicion di fibra optico, pero no a comenta tocante e interrupcionnan di dos dia.

Aunke conectividad a ser restaura ampliamente dia 1 di october, expertonan di UN, incluyendo e relator special riba derechonan humano na Afganistan, Richard Bennett, a bisa cu e Taliban a restringi acceso na plataformanan popular di red media desde dia 7 di october.

Mas tempran den siman, e grupo di monitor Netblocks a reporta cu Instagram, Facebook y Snapchat tabata fo'i di servicio via multiple provisor na Afganistan.

Nan a yama autoridadnan pa reestablece acceso completo y

abstene di mas restriccionnan cu a viola derechonan civil, politico, economico, social y cultural.

Blackout y restriccionnan a isola Afganonan aun mas for di e comunidad global y a desconecta nan for di miembronan di famia den exterior cu ta provee apoyo critico, incluyendo ayudo monetario, e expertonan a bisa.

E expertonan a ser apunta pa e Consejo di Derechonan Humano di UN na Ginebra. Nan ta trahando riba un base boluntario y ta sirbi den un capacidad individual. E gobierno di Taliban no a comenta inmediatamente diabierna.

Zeelhond Artico y mas cu mita di especie di parha ta riba lista mas reciente di especienan menasa

(AP) — Zeelhondnan Artico ta ser pusha mas cerca di extincion pa cambionan climatico y mas cu mita di e especienan di parha rond mundo ta disminuyendo bao presion di deforestacion y expansion agriculatural, segun un evaluacion anual di e Union Internacional pa Conservacion di Naturalesa.

Un punto positivo ta e tortuganan berde di lama, cu a recupera substancialmente danki na decadas di esfuerso na conservacion, IUCN a bisa ora el a lansa su lista mas reciente di Especienan Menasa.

Aunke hopi animal ta mas y mas na riesgo di desaparece pa semper, e lista actualisa ta muestra con especie por bolbe for di un punto critico cu esfuerso dedica, Rima Jabado, vice-presidente di e Comision di Supervivencia di Especie di IUCN, a bisa The Associated Press.

E lista ta ser actualisa tur aña door di e team di cientifico cu ta evalua dato di criaturanan rond mundo. E alcance di e trabao ta enorme y importante pa ciencia, Andrew Farnsworth a bisa, un cientifico bishitante na Cornell Lab di Ornitologia cu ta studia migracion di parha y no tabata involucra cu e rapport di IUCN.

“Cada biaha cu ta haci un y cada biaha cu tin revision, tin mas informacion, y tin mas habilidad pa contesta pregunta” riba especie, algo di cual ainda ta mayormente un misterio pa investigadornan, Farnsworth a bisa.

Perdida di ijs di lama

Pasobra tur e mamiferonan marino nativo di Artico—zeelhond, bayena y beernan polar—ta depende di e habitat di ijs di lama, nan tur ta na riesgo mientras ijs ta disminui pa motibo di cambionan climatico causa pa hende, Kit Kovacs a bisa, co-presidente di e Grupo Especialistico di Pinnipedo di e Comision di Supervivencia di Especie di IUCN, cu ta enfoca riba zeehondnan.

E tres especie cu a sobresaliden e rapport mas reciente di IUCN—zeelhond di harpa, zeehond di capuchon y zeehond di barba—a ser movi pa un designacion di mas preocupacion den e actualisacion mas reciente, indicando cu nan ta mas y mas bao menasa di extincion, Kovacs a bisa.

E mesun smelting di glaciarnan y ijs di lama cu ta destruyendo habitatnan di zeehond tambe “generalmente lo trece escalacion den eventonan di clima extremo, cu ya ta impactando hende rond mundo,” Kovacs a skirbi.

“Actuando pa yuda zeehondnan ta actuando pa yuda humanidad ora ta trata di cambionan climatico,” Kovacs a bisa.

Disminucion global di parha E actualisacion tambe a enfatisa cu Madagascar, Africa Oost y America Central, unda e ‘Schlegel’s asity’, e ‘black-casqued hornbill’ y e ‘northern nightingale-wren’ tur ta acercando un menasa di extincion. Esakinan ta tres parha specifico den problema, pero cifranan ta cayendo pa casi tres quinto parti di parhanan globalmente.

Deforestacion di bosque tropical ta number uno riba e “lista deprimente di menasa” pa parhanan, un lista cu ta inclui expansion y intensificacion agriculatural, competencia di especie invasivo y cambionan climatico, Stuart Butchart a bisa, ken ta hefe principal na BirdLife International.

“E hecho cu 61% di e parhanan na mundo ta disminuyendo ta un alarma cu nos no por ignora,” Butchart a bisa.

E cumbre climatico anual di UN lo tuma luga na november na Belem, Brasil, cu hopi atencion riba e Amazon y e balor di bosque tropical pa hende y animalnan. Pero Farnsworth, di Cornell, a bisa cu e “no tabata hopi sigur” cu lidernan di mundo lo tuma accion decisivo pa protege especienan di parha menasa.

“Mi kier pensa cu cosnan manera parha no ta partidario, y cu por haya un idea comun,” el a bisa. “Pero no ta facil.”

Tortuganan berde di lama

Un storia exitoso ta e recuperacion di tortuganan berde di lama den hopi parti di mundo. Expertonan ta wak esey como un punto positivo pasobra e ta muestra con efectivo intervencion humano por ta, manera proteccion legal y programanan di conservacion.

Asina mes, “ta importante pa nota cu esfuersonan di conservacion di tortuganan di lama por tuma decadas prome cu bo realisa e resultado di e trabao ey,” Justin Perrault a bisa, ken ta vice-presidente di investigacion na Loggerhead

Marinelife Center na Juno Beach, Florida, y kende no tabata involucra cu e rapport di IUCN.

E exito general cu tortuganan berde di lama mester ser celebra y usa como un ehempel cu otro especienan, algun di cual, manera e hawksbill y leatherback, no ta bayendo mucho bon, Nicolas Pilcher a bisa, director ehecutivo di e Fundacion di Investigacion Marino.

Y hasta pa tortuganan berde di lama, ta keda areanan unda cambionan climatico y otro factornan manera erosion ta dañando habitat, Pilcher a bisa, y algun di esakinan ta comunidatnan mas pover cu ta ricibi menos financiamiento di conservacion.

Accidente cu hende herida na crusada na Kas Ariba; falta di preferencia a hunga un rol

Diabierna atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada di Kas Ariba, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia unda un Chevrolet Cavalier biniendo for di pabao no a para pa duna preferencia na e MG cu tabata bini di nort y a bay dal den dje. Debi na e impacto hendenan a resulta herida. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima mientras un otro

ambulance a atende e otro victima den e Cavalier. Esun di e MG a ser hiba hospital mientras esun den e Cavalier a ser atendi na e sitio mes.

Persona deteni mainta tempran a bira malo na oficina di Landsrecherche

Diabierna mainta landsrecherche a bay detene un persona relaciona cu iregularidadnan.

Ora a hib'e na oficina di Landsrecherche el a bira malo y a yama ambulance p'e. Na yegada di e ambulance

nan a atende e detenido na e sitio mes y no mester a hib'e hospital.

Yiu a bin haya mama sin reaccion

Diabierna mainta a drenta informe di cu un yiu a yega cerca su mama na Savaneta y a haya su mama sin reacciona y cu porta na lock.

Mesora a yama F.C.C.A. pero nan no tabatin e yabi di e cas. A yama polis y polis a yama bombero pa por habri un bentana. Manera bomberonan a logra habri e bentana

a logra drenta paden mientras a pidi ambulance pa e persona cu tin problema cu sucu. Na yegada di e ambulance nan a atend'e y a transport'e mesora pa hospital.

Accidente ora un Suzuki a lora na man robes dilanti un brommer cu a bay pas'e

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente cu hende herida na Wayaca mes, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e

chauffeur di un Suzuki Vita cu a bay bira na man robes pa drenta e parkinglot net na momento cu un brommer ta pas'e y a dal e, bent'e abao. E motociclista a resulta levemente herida. Na yegada di e ambulance nan a atend'e na e sitio mes.

Obheto cu a cay riba cabes di trahado contratista a kap e y lag'e inconsciente

Diabierna mainta a drenta informe di cu algo a bay cay riba cabes di un contratista y a kap e mientras el a bira inconsciente. Mesora a dirigi un ambulance na e sitio na Wash-

ington.

Un rato despues a drenta informe pa cancela e ambulance como cu nan mes a hiba e victima den auto particular.

Trekkinglijst van de Landsloterij

12de trekking																											9 oktober 2025									
	1875	600	3638	600	5704	600	7994	350	10020	600	12122	600	14194	350	16357	600	18394	350	20412	600	22303	250	24603	250	26583	600	28603	250	30587	600	32603	250	34894	350		
EEN	1880	600	3694	1000	5712	600	7999	600	10051	600	12127	600	14198	600	16389	600	18403	250	20420	200	22307	600	24609	600	26594	350	28605	600	30594	350	32620	200	34903	250		
HEDEN	1894	350	3703	250	5717	600	-----	-----	10063	600	12133	600	14203	250	16394	350	18420	200	20421	600	22320	200	24614	600	26603	250	28620	200	30603	250	32637	600	34905	600		
-----	1903	250	3720	200	5719	600	-----	-----	10089	600	12134	600	14220	200	16399	600	18435	600	20441	600	22327	600	24619	600	26620	200	28632	600	30604	600	32667	600	34920	200		
-----	1916	600	3722	600	5720	200	-----	-----	10094	600	12146	600	14237	600	16403	250	18446	600	20450	600	22334	600	24620	200	26622	600	28645	600	30618	600	32694	1000	34920	600		
-----	1918	600	3723	600	5732	600	-----	-----	10103	250	12148	600	14239	600	16420	200	18494	350	20484	600	22388	600	24630	750	26635	600	28662	600	30620	200	32703	250	34980	600		
-----	1920	200	3758	600	5739	600	-----	-----	10107	600	12174	600	14249	600	16458	600	18503	800	20494	350	22392	600	24634	600	26642	600	28671	600	30673	600	32706	600	34994	350		
TIEN	1969	600	3769	600	5776	600	-----	-----	10108	600	12194	350	14252	600	16461	600	18520	200	20503	800	22394	350	24639	600	26670	600	28675	600	30694	1000	32720	200	34997	600		
TALLEN	1990	600	3770	600	5793	600	-----	-----	10118	600	12194	600	14287	600	16467	600	18522	600	20513	600	22400	600	24662	600	26674	600	28692	600	30703	250	32756	600	-----	-----		
-----	1991	600	3794	350	5794	350	-----	-----	10120	600	12197	600	14291	600	16494	350	18537	600	20520	200	22403	250	24669	600	26681	600	28694	1000	30713	1000	32794	350	-----	-----		
-----	94	350	1994	350	5796	600	-----	-----	10173	600	12203	250	14294	350	16494	600	18571	600	20542	600	22408	600	24694	1000	26694	1000	28703	250	30720	200	32803	250	-----	-----		
-----	-----	-----	3809	600	5803	250	-----	-----	10194	350	12213	600	14303	250	16503	800	18575	600	20557	600	22416	600	24697	600	26703	250	28720	200	30769	600	32820	200	-----	-----		
HONDERD	-----	-----	3812	750	5820	200	-----	-----	8103	250	10203	250	12220	200	14320	200	16507	600	20567	600	22420	200	24703	250	26720	200	28750	600	30779	600	32837	600	-----	-----		
TALLEN	-----	-----	3820	200	5847	600	-----	-----	8115	600	10220	200	12246	600	14361	600	16520	200	20594	350	22423	600	24708	600	26762	600	28780	600	30794	350	32838	600	-----	-----		
-----	-----	-----	3894	350	5892	600	-----	-----	8120	250	10226	600	12294	350	14394	350	16520	600	20596	600	22444	600	24720	200	26775	600	28794	350	30794	600	32875	600	-----	-----		
-----	100	600	2003	250	5893	250	-----	-----	8192	600	10246	600	12303	250	14394	600	16526	600	20603	250	22494	350	24778	600	26784	600	28803	250	30803	250	32894	350	-----	-----		
-----	103	250	2004	600	5894	350	-----	-----	8194	350	10294	350	12319	600	14403	250	16539	600	20620	200	22503	800	24794	350	26794	350	28820	200	30820	200	32900	600	-----	-----		
-----	104	600	2020	600	5920	200	-----	-----	8194	600	10303	250	12320	200	14407	600	16594	350	20629	600	22513	600	24803	250	26795	600	28821	600	30826	600	32903	250	-----	-----		
-----	120	200	2021	600	5932	600	-----	-----	8196	600	10320	200	12371	750	14420	200	16603	250	20630	600	22520	200	24803	600	26803	250	28828	600	30847	600	32920	200	-----	-----		
-----	159	600	2036	600	5942	600	-----	-----	8203	250	10342	600	12392	600	14467	600	16620	200	20678	600	22575	600	24812	600	26820	200	28846	600	30870	600	32977	600	-----	-----		
-----	169	600	2040	600	5994	350	-----	-----	8220	200	10357	600	12394	350	14494	350	16660	600	20685	600	22581	600	24820	200	26820	600	28849	600	30873	600	32994	350	-----	-----		
-----	193	600	2044	600	5994	350	-----	-----	8251	600	10367	600	12403	250	14503	800	16681	600	20694	1000	22590	600	24876	1000	26821	600	28894	350	30882	600	32996	600	-----	-----		
-----	194	350	2059	600	5995	600	-----	-----	8284	600	10372	600	12415	600	14517	600	16694	1000	20703	250	22594	350	24885	600	26823	600	28903	250	30894	350	32998	600	-----	-----		
-----	203	250	2094	350	-----	-----	-----	-----	8294	350	10394	350	12419	600	14519	600	16703	250	20720	200	22603	250	24892	600	26858	600	28905	600	30903	250	32998	600	-----	-----		
-----	220	200	2103	250	-----	-----	-----	-----	8303	250	10403	250	12420	200	14520	200	16720	250	20755	600	22607	600	24894	350	26861	600	28912	600	30904	600	32998	600	-----	-----		
-----	232	600	2120	200	-----	-----	-----	-----	8320	200	10420	200	12468	600	14591	600	16778	600	20757	600	22620	200	24903	250	26863	600	28920	200	30920	200	32998	600	-----	-----		
-----	243	600	2169	600	-----	-----	-----	-----	8394	350	10441	600	12494	350	14594	350	16794	350	20782	600	22641	600	24911	600	26864	600	28924	600	30923	600	32998	600	-----	-----		
-----	251	600	2176	600	-----	-----	-----	-----	8403	250	10444	600	12503	800	14599	600	16803	250	20794	350	22694	1000	24920	200	26879	600	28925	600	30925	600	32998	600	-----	-----		
-----	272	600	2194	350	4020	600	-----	-----	8404	600	10478	600	12505	600	14603	250	16820	200	20803	250	22695	600	24942	600	26894	350	28932	1000	30994	350	32998	600	-----	-----		
-----	273	600	2202	600	4039	600	-----	-----	8411	600	10479	600	12520	200	14606	600	16821	600	20820	200	22703	250	249841													

Creando Futuronan:
Open Call for Hobennan y Artistanan na Aruba

Creando Futuronan ta un programa di tayer y “mentorship” den cultura, diseño y pensamiento critico pa hobennan na Aruba, financia pa Stimulerings-funds y organisa pa Radical Data den colaboracion cu Plataforma Aruba, Metabolic Foundation, Counter/Narratives y Afaina de Jong. A base di e necesidadnan local, e team lo comparti hermentnan y inspiracion pa imagina futuronan crea pa nos comunidadnan.

Kico ta e programa?
Un programa di cultura y diseño digital Caribense, na unda hobennan ta bin hunto

pa imagina y construi futuronan radical.

Creando Futuronan ta organisa den dos trayecto complementario:
Creando Spark (edad: 12–18): Cuatro tayer creativo na unda participantenan lo explora “coding” creativo, inteligencia artificial, rednan di comunicacion, cultura digital y diseño. No ta rekeri experiencia. Nos ta siña door di haci pregunta, usando nos mesun cultura y experiencianan como e punta di salida, y traha y hunga hunto como un comunidad. E tayer aki lo tuma lug ariba diasabranan atardi na november.

Creando Sustain (edad: 18–30): Un laboratorio intensivo di 8 sesion (2 sesion pa siman) pa artistanan y diseñadornan emergente. Participantenan lo traha riba proyectonan cu ta refleha nan propio realidatnan, imagina futuronan mas husto pa nos islanan y siña con pa construi un espacio cultural sostenibel. Nan lo usa metodonan practico cu ta combina storianan personal, siñamento colectivo y Radical Data su enfoque Dissect–Imagine–Create. E sessionnan lo tuma lug a atardi. Tur participante cu completa e programa ta ricibi un pago.

Fechanan y Ubicacion
Cuminsa: Diasabra, 8 Nov

Ubicacion: RAA! (Residencia Artistico Aruba)
Idioma: Ingles, cu sosten na Papiamentu y Spaño
Compromiso: Ta rekeri presencia completo na e programa

Mijenou Tromp
Email: hello@creandofuturonan.org
WhatsApp: +297 568 9420

Radical Data ta un studio, plataforma educativo y comunidad reusando tecnologia pa liberacion + alegria; Plataforma Aruba ta un organisacion di arte anca den investigacion, educacion y comunidad; Brenchie’s Lab ta un “maker-space” di acceso publico na Aruba; Counter/Narratives ta un plataforma multimedia colaborativo pa (hi)storianan oral local riba e islanan ABS-SSS y e diaspora; Afaina de Jong ta un arquitecto y educador trahando na e crusada di diseño espacial, investigacion y arte.

Website di e proyecto: <https://creandofuturonan.org>

Resultado Sorteo
10 october 2025

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0554	-	3573	9032
8102	-	SUPER5	6513
6885	-	-	5267

MERDIA

ANOCHI

Sorteo # 4768

5880

4593

1771

MULTI-X

X2

BIG 4

Sorteo # 4768

0970

MULTI-X

FP

OFF

Sorteo # 2824

4822

ZODIAC

Sorteo # 4768

0735

Geminis

LUCKY 3

Sorteo # 1642

356

MULTI-X

X2

Sorteo # 8671

9010

5909

9670

MULTI-X

FP

BIG 4

Sorteo # 7715

1430

MULTI-X

X2

OFF

Sorteo # 2420

4619

ZODIAC

Sorteo # 6474

4952

Libra

LUCKY 3

Sorteo # 1404

973

MULTI-X

X2

Sorteo #

0 x Jackpot

0 x Match 4+

0 x Match 4

0 x Afl. 12,00

Joker

Letter

Proximo Jackpot

160.000,-

Sorteo # 6974

0 x Jackpot

8 x Match 4

168 x Afl. 8,00

02-04-13-15-23

Proximo Jackpot

54.000,-

Sorteo # 1809

0 x Jackpot

1 x match 4

5 x Afl. 500,00

55 x Afl. 50,00

75 x Afl. 15,00

08-21-22-30

Mega Ball 09

Proximo Jackpot

330.000,-

Afl. 430.000,-

Sorteo #

King Classic Sudoku

		8						5
5	3						9	7
7	2		8				4	3
		3	7		9	6		2
		9	6				5	4
6	5		2	4	7	9		
			5	6	2			
				1	3	8		7

Difficulty: ★★★★★ 11/8

©2025 King Features Syndicate, Inc.

Cas Di Cultura

Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A

Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I

Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O

Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

**Fundacion Contra
Violencia Relacional**
Tel: 583-5400

**Fundacion Autismo
Aruba**

Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

**Fundacion Pa Nos
Muchanan**

Cumana 2 Aruba
297-583-4247

**Fundacion Tel Pa
Hubentud**

Wilhelminastraat 19
Aruba
297-588-6138

**Koningin Wilhelmina
Fonds**

Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation

Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel. 297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)

Avenida Milio J Croes 17
B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

**Stichting Fundacion
Guia Mi**

George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A

Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group

Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad San Nicolas
Hospital Imsan
7:00 pm / 10:00 pm **24 ora**

Botica na warda

Oranjestad: **San Nicolas:**
Oduber : **Seroe Preto:**
Tel. 582 1780 Tel. 584 4833
EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad 100
San Nicolas 104
Santa Cruz 105
Noord 107
Tip Line 11141
Brandweer 115
Ambulance 911
Hospital 527-4000
Imsan 524-8833
Warda Costa 913
Seguridad Nacional 11911
Cruz Cora 582-2219

BOTICA

Aloe 584-4606
4 Centro Medico 584-5794
Central 585-1965
Dakota 588-7364
Del Pueblo 582-1253
Eagle 587-9011
Kibrahacha 583-4908
Maria 585-8145
Di Servicio Noord 586-4606
Oduber 582-1780
Paradera 588-6638
San Lucas 584-5119
Santa Anna 586-8181
Santa Cruz 585-8028
Sero Preto 584-4833
Trupial 583-8560

UTILIDAD

Setar 117
Web 525-4600
Elmar 523-7147

FUNERARIA

Aurora 588-6699
Royal Funeral H. 586-4444
Ad Patres 584-2299
Olive Tree 584-8888

Servicio di Taxi

**Aruba Transfer Tour &
Taxi C.A.**
Tel: 582 2116 / 582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Manifestantenan Gen Z di Madagascar ta choca cu polis mientras nan ta haci yamado pa presidente retira

(AP) - Alrededor di 1.000 manifestante a marcha den Madagascar su capital diahuebs, chocando cu polis ken a usa gas lagrimogeno y granada pa plasma nan den e tercer siman di loke ta e inkietud mas significante den varios aña na e nacion isla.

Polis por a ser mira ta patruxa cayanan di Antananarivo den vehiculo arma y proteha y ta bay contra e manifestantenan, mayoria di nan cu mascara bisti. No tabata inmediatamente cla si tabatin heridonan.

E manifestacionnan, lidera pa un grupo cu ta yama su mes "Gen Z Madagascar," ta e mas recien den un serie di manifestacion cu Nacionnan Uni ta bisa a laga 22 persona morto y decenas di nan herida. E gobierno a disputa e cantidad aki

E manifestacionnan a ser causa prome pa recorte den awa y energia pero pronto a expande pa inclui frustracionnan tocante acusacionnan di corrupcion y nepotismo. E manifestacionnan a causa cu e presidente di e nacion Andry Rajoelina a despedi henter su gabinete, sin embargo no a satisfice e hubentud, ken ta haci yamado pa su reneuncia. Tambe na a rechasa un invitacion pa tin dialogo cu Rajoelina riba diaranson.

Durante e chokenan den Anosy y distrito Mahamasina Municipal Stadium, e manifestantenan a pone bariada den algun di e cayanan cu piedra y tairanan na candel. Madagascar, un isla grandi di

alrededor di 31 miyon persona na e costa di Africa cu un historia di crisis politico, a mira varios di su lidernan obliga di renuncia den manifestacionnan desde cu el a haya su independencia for di Francia den 1960.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente te temporalmente hopi nubla cu chance pa algun awasero local

Temperatura maximo 34 grado celsius
Temperatura minimo 28 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 42 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:24 pm
Subida di solo : 6:29 am

Biento:
Zwak te modera for di direccionnan entre oost y zuid-oost;

Forsa 2 te 4 (7 te 30 km/ora, 4 te 16 nudo).
Temporalmente variable y zwak; Forsa 1 (1 te 6 km/ora, 1 te 3 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Humedad y instabilidad ta sigui persisti den region. Esaki por causa algun area nubla durante e periodo di pronostico aki. Esakinan por produci algun awasero local cu tambe un chance chikito pa lamper cu strena.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu olanan di 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noord-west di costa: Modera te

localmente poco bruto cu olanan alrededor di 3 pa 5, localmente e por yega 6 te 7 pia den labaderanan for di noord-oost.

Aviso/alerta:
Operadornan di boto chikito mester bay cu cautela na areanan di costa oost te noord-west.

OLIVE TREE

FUNERAL CARE & CREMATORY

*Your memory will always be in our hearts.
You're an inspiration to all.
Thank you for your beautiful stories and your wisdom. Your inspiring testimonies that you always shared full of enthusiasm.
You will be missed. You fought a good fight.
With a heavy heart, we would like to announce the passing of the love of my life Walter*

Wouter Johannes van Voorst

Born: April 1, 1952
Died: October 7, 2025

Left to mourn are his:
Wife: Amy van Voorst - Sorinio

Children:
Roger Wouter van Voorst
Steven van Voorst and Ceyda van Voorst
Angelica and Joven Tan
Anna Franchesca Sorinio and Mark Ebio

Sibling: Carla Menke

Nephew:
Marco van Voorst
Wife: Lindsey Koster
Children: Yelena, Fayenne and Lavinna

Niece:
Monica Markus
Children: Kevin, Natalie and Vinny
Wendy von Rotz
Kimberly van Voorst

Grandchildren:
Sean Antonni, Cate, Faith
Jacob & Aaron

Family Sorinio in the Philippines who loves him dearly

SPECIAL THANKS:
Lyn and Sal Muccio
Cherrie Hudson and Lester Valks
Alex and Irina Berkely
Koen Gordijn and Nobuko Matsuda
Benito Maduro and Family

Church of Zion
Pastor Roel and Sis Rowena Tangco

Funeral details:
Please join us in honoring his life Monday the 13th of October at Olive Tree Piedra Plat 27-Z Paradera

Viewing of the body : 1 pm till 4 pm

Then followed to lay his rest at Sta Maria Cementary Sta Cruz

We would like to thank all our friends, followers and specially the venues where Amy is performing

Special Thanks to Horacio Oduber Hospital, the nurses and the Doctors from A3 HOH for taking care of Wouter till his last moment

Aurora

Royal Pray
Funeral Home & Crematory

*“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa”.*
Salmo: 23

Cu hopi dolor na nos curason nos ta anuncia fayecimento di

Edward (Eddy) de Cuba

Na number di su:

Esposa: Imelda

Yiunan:
Gianni y Fariborz
Leilani y Irving
Edward Jr
Joward y Dulfay

Nieto(a)nan:
Tatiana, Ariana, Kiana
Amber, Jade, Daniel
Andrew, Anaïs, Alysa
Jayant, Jayashree, Jayesh

Rumannan:
Jane y familia
Henry (Ichy) y familia
Glenda y familia
Albert (Yottie) y familia
Margie y familia
Dorothy (Thea) y familia
Harold (Lol) y familia

Dokter : Dr. Diantha de Cuba

Nurse nan:
Howard, Brian, Margareth, Maria, Gregory

Ayudante nan: Fanny y Carole

Su subrino y subrina nan, primo y prima nan, demas familia:
de Cuba, Henriquez, Zanganeh, Maxwell, Kelly, Lacle, Gomez, Truman, Arends, Oduber, van Balkom, Wever, Croes, Ponson, Villasmil.

Despensa si den nos tristesa nos por a lubida mas familia.

Acto di entierro lo wordo anuncia despues.

Aurora

Royal Pray
Funeral Home & Crematory

*“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa”.*
Salmo: 23

A fayece

Maritza Josefa Tromp – Sprok

***18 September 1947 - † 5 Oktober 2025**

Na number di su:
Esposo: †Ludovico Bertrando Tromp

Yiunan:
Anoushka y Gregory Scharbaay – Tromp
Artania Tromp
† Carol Tromp

Nietanan:
Tanisha Scharbaay
Divya Ramrattan

Rumannan:
† Efraim Sprok y familia (Curacao)
† Lionel Sprok y familia (Curacao)
† Donald Sprok y familia (Curacao)
Nilda Merselina – Sprok y familia (Curacao)
Nelson Sprok y familia
† Marcel Sprok y familia (Curacao)
Harold (Rolly) Sprok (Curacao)
Ergardo (Gachi) Sprok y familia (Curacao)
† Ruben Sprok y familia
† Stanley Sprok y familia (Hulanda)
Ingrid Sprok y familia (Hulanda)
Siegfried (Chief) Sprok y familia (Curacao)
Norman Sprok (Curacao)
Kenneth Sprok y familia

Swa y cuñanan:
† Martin Tromp
† Alejandrina Victoria - Tromp y Familia
Teodoro (Dodo) Tromp y Familia
Mathilda Thielman – Tromp y Familia
Feliciano (Djie) Tromp y Familia
† Mauricio (Nicho) Tromp y Familia
Supriana (Anna) Semeleer – Tromp y Familia
Lucia Sprok – Tromp y Familia
Felepina (Pina) Tromp y Familia

Subrino y subrinanan, primo y primanan, Ihanan, comper y comernan, amigo y amiganan di cas, familia na Curacao, Costa Rica, Hulanda, Sint Maarten, Venezuela, Santo Domingo y demas familia: Tromp, Sprok, Scharbaay, Ramrattan, Figaroa, Jansen, Silvania, Leander, Hooi, Merselina, Gumbs, Scobar, Rijna, Rosa, Nita, Martis, Uraka, Victoria, Raaz, Thielman, Van Dallen, Kelly, Semeleer, Maya, Koolman, Gomez, Dammerman, Ras, Riley, Zuñiga, Gil y Silvanie

Su ayudante: Amparo Borrero Brochero

Un danki na:
Departamento di Dialisis, dr. Romeo Kock y Departamento B4.

Ta invita tur amigo y conocer pa e acto di entierro
cu lo tuma lugar Diasabra 11 Oktober 2025
na Misa Catolico San Juan Pablo II na Tanki Leendert di 9.00 am- 11.00 am,
despues saliendo pa santana Catolico na Noord.

Lo ricibi condolencia na Royal Funeral Home Diabierna 10 Oktober 2025 di 7.00 pm - 9.00 pm

Nos disculpa si den nos momentonan di tristesa nos por a lubida un familiar.

Despues di entierro no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Nicole Brice
*27-12-1958 †29-09-2025

Na number di su:

Yiunan:

Alex Jean-Louis y casa
Marie Carmelle Jean-Louis y casa

Yiunan di criansa:

Vladimir Damus
Jean Max Brice

Nieta y nietonan:

Sarreen
Alexander
Aisha
Nickensley
Richelson
Keila
Shenayda

Rumannan:

Luka Brice y famia na New Jersey
Elvia Brice y famia na Aruba
Elcie Brice y famia na Haiti
Enel Brice y famia na Aruba
Guerline Brice na Aruba
Magdala y famia na Aruba
Mirielle Brice y famia na Aruba
Donald Brice y famia na New Jersey
Eltha Damsca y famia na Haiti

Cuña y swanan

Subrino(a)nan na Haita, Aruba, Sto. Domingo, Hulanda, Merca y Francia
Primo(a)nan na Aruba, Haiti, Merca, Francia, Hulanda

Amiga y amigonan stima:

Guerline Sufre y casa
Frantzy Sufre y casa
Demas coleganan di trabou

Demas famia nan: Jean Louis, Damus, Guerrier, Etienne, Marveille, Damusca, Vernois, Jeanty

Condolencia lo tuma lugar diabierna 10 di oktober 2025 na Aurora Funeral Home di 7or pa 9or pm
Acto di entiero lo tuma lugar na dia Diasabra 11 di oktober 2025 di 2or pm pa 4or pm na Iglesia Alianza Evangelica Oranjestad
Constantijn Huygenstraat 17 y despues lo sali bai pa santana central na Sabana Basora

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Su vida fue una carrera llena de sueños, risas y velocidad. Amó con intensidad, vivió con pasión y dejó huellas que ni el tiempo ni la distancia podrán borrar.

Partió demasiado pronto, pero su espíritu libre sigue recorriendo caminos que nosotros aún no vemos.

Hoy no lo despedimos, solo lo dejamos seguir su viaje... con el viento en el rostro, las lágrimas saliendo por la brisa y la sonrisa de siempre.”

Mamá, Papá y Vale
Familia y amigos

Denny Enmanuel Leoni Davila
*24-11-2003 - †05-10-2025

Acto y oportunidad de despedida, sabado 11 de octubre 2025 en Aurora Funeral Home de 7:00 pm a 9:00 pm.
Cremacion sera en sendo de familia.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

*Mi Dios, Mi Señor, Mi Salvador
cu Bo amor infinito tenemi den Bo braza
ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando*

Cu profundo tristeza nos ta anuncia cu despues di un lucha largo cu hopi fe, a bai drumi den braza di Señor:

Ruben Irving Kock
*04-06-1944 - †27-09-2025

Na number di su:

Mayornan: †Francisco "Chico" y †Veneranda "Cecilia" Kock-Franken

Casa: Magda Kock-V/den Wall Arnemann

Yiunan y nietonan stima:

†Karen Lisette
Stephanie Arends
Vanessa
Rovanne y Rowen Tjon
Ruben y Daisy
Angelina y Abigail Kock
Joaly y Joany Geerman

Rumannan cu nan famia:

Dolfi-Belen
Magda-Pursy
Franky - Hannie
Hubert (Hipi) - Mariana
Richard- Truus
Gladys - Leo
Jeanet (Mika)
Marcia
Sandra
Monica - Glen
Stanley - Jenny
Carolina - Alexander
Marlin

Ihanan: Sydney Kock, Romeo Kock

Cuña: Lourdes Bislip

Omo: Luis Kock y famia

Tantanen:

Irena Wernet y famia , Silvia Bermudez y famia

Ayudantenan: Marcia y Eliette

Tur subrino y subrinanan, primo y primanan, bon amistadnan, bisñanan y amigonan.

Un danki na Rev. Diacono Patricio Nicolaas y Ingrid pa e Guia spiritual na cas, na Dr. Sneek y Sr. Joe Dirksz di Kankerfonds pa nan bon trato y cuido na cas.

Ta invita pa despedida y acto di entiero diamars 14 di oktober 2025 na misa Fatima na Dakota di 1:00 pa 4:00 pm, despues pa Santana Catolico na Paradera.

Ta duel nos cu nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

*“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.*
Salmo: 23

Agradecido pa tur locual e la significa pa nos y cu dolor inmenso na nos curason, nos ta anuncia fayecimento inespera di nos tata stima:

Sergio Roland Maduro
*18-03-1959 - †3-10-2025

Na number di su:

Mayornan stima:

†Maria & †Leopoldo Maduro

Casa stima: †Sylvia Maduro

Yiunan stima:

Melissa & Patrick Ruiz
Cheryl & Tom Buchmann
Michael & Vanessa Maduro
Jeffrey Maduro & Dorene Joseph

Nieto y nietanan stima:

Terrick, Emma, Tessa, Noah, Oscar, Tilly & Dahlia

Rumanan stima:

†Eric Maduro y famia
†Tirso Maduro y famia
†Karel Maduro y famia

Manera ruman: †Rolando “Roque” Jacobs

Mihor amiga y amigonan: Rosy Werleman, Andre Tromp, Fidel Loefstok, Cesar Dijkhoff, Roderick Lacle

Omo- y tantanan, Prima- y primonan, amigo(a) nan, bisñanan, conocirnan.

Demas famia: Maduro, Ruiz, Buchmann, Rosenau, Maaskant, den Hollander, Rodriquez, Joseph, Barmes, Werleman, Mansur, Croes, Dijkhoff, Jacobs, Tromp, Lacle, Mannes, Nathu

Oportunidad pa condolencia:

Diasabra 18 di October 2025 di 9’or pa 11’or di main-ta na Aurora Funeral Home
Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta lamenta cu nos no por ricibi condolencia na cas.

Nos ta pidi nos disculpa si den nos dolor nos por a lubida un of otro famia of conocidonan.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

*“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.*
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Mirian Virginia Bareño
*19-12-1950 - †09-10-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

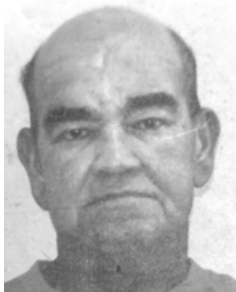
Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

nos ta anuncia fayecimento di:

Sixto Dirksen

Cariñosamente yama: “Chicho of Mo Chicho”
*06-08-1951 – †18-09-2025

Na nomber di su:

Ruman – nan:

Escolastico (Tico) Dirksen
Gisela Dirksen y Milo Werleman

Sobrino - Sobrina-nan:

Rolando Dirksen
Evelina y Egbert Brete Dirksen y yunan
Johnny Dirksen y Carol Dijkhoff y yunan
Renald y Mary Dirksen y yunan
Raul y Janine Dirksen y yunan
Raymond y Alexandra Dirksen y yunan
Randy Dirksen y Clarisa
Jane y Roberto Geerman Dirksen y yunan
Leo Kelly y yiu
Angel Kelly y Dilenia y yunan
Bernadette Ellis

Manera Sobrino: Freddy Rina

Sobre Sobrino (a) nan:

Eduard y Wency Brete y yiu
Ederick y Brillitte Brete y yunan
Egbert y Jetzee y yiu
John y Sharlin Dirksen
Jean- Lyne y Jaimy-Lyne Dirksen
Mayron Dirksen na Hulanda
Rose-Anne Dirksen y yiu
Jessica Dirksen y yiu
Daniel Geerman na Hulanda
Susan Geerman y Norwin y yunan
Stephany Geerman y Angelo y yunan
Denilson Geerman
Devyne Geerman na Hulanda
Leandra Kelly
Luis Kelly

Sobre Sobrina:

Arzulaine y Shantal Arzuza Avita

Personan Stima :

Martin Tromp, Anna Lugo, Jason Peterson

Amigo - Amiga – nan, Primo y Prima nan Comer y
Comper nan y demas famianan

Ta invita tur bisiñanan, amigo(a)nan y conocir nan
pa asisti na e **acto di entierro** cual lo tuma luga
Diasabra 11 di Oktober 2025 di 2or pa 4or di atardi
na Aurora Funeral Home y despues lo sali bai pa
santana catolico na Santa Cruz.

Disculpa nos si den nos momento di tristeza nos por
a lubida algun miembro di famia

Nos ta lamenta cu despues di entierro nos no ta ricibi
bishita di condolencia na cas.

Oficialnan di Trump no ta rende den nan esfuerzo pa deporta Abrego Garcia pa un pais den Africa Occidental a pesar di resistencia

(AP) — E administracion di Trump ta pusha atrobe pa deporta Kilmar Abrego Garcia, un homber di Maryland cu a ser manda pa El Salvador eroneamente, y no a rende den su intento pa mand’e pa Eswatini of Ghana, a pesar cu e dos paisnan a rechasa e idea, segun un oficial di inmigracion a bisa un hues diabierna.

Abrego Garcia a presenta un reto legal contra e intento pa deport’e di nobo pa un tercer pais despues cu e gobierno a admiti cu un orden anterior ta prohibi su deportacion pa su pais natal El Salvador. U.S. Immigration and Customs Enforcement (ICE) a bisa recientemente cu e tin plan pa deport’e pa e pais di Africa Sur Eswatini.

E caso a bira un simbolo di e lucha partidista amargo riba e politica di inmigracion extensivo di presidente Donald Trump y su plan di un deportacion masivo.

E hues di distrito Paula Xinis na Maryland lo dicidi si Abrego Garcia mester keda deteni of ser libera for di detencion di inmigracion mientras su caso ta sigui. E hues a ordena oficialnan di gobierno pa splica e pasonan cu nan a tuma pa purba manda Abrego Garcia pa un otro pais.

Un oficial di ICE a bisa e hues durante un sesion diabierna cu gobierno ta sigui papia cu oficialnan di Eswatini riba e posibilidad pa mand’e ey, a pesar cu e pais a rechasa e idea den e mesun siman.

El a agrega cu, segun su comprension, e administracion ainda ta den dialogo cu Ghana. Pero minister di Asunto Exterior di Ghana, Sam Okudzeto Ablakwa, a publica riba red social diabierna cu e nacion no lo acepta Abrego

Garcia.

Segun John Schultz, subdirector asistente cu ta dirigiendo e proceso di deportacion pa ICE, Abrego Garcia por ser deporta for di pais dentro di 72 ora si hues permiti, y un pais tercero ta duna su aprobacion.

“Nos por operacionalisa e deportacion rapidamente,” Schultz a bisa.

Alegacionnan di castigo ilegal

Abogadonan di Abrego Garcia ta acusa cu e administracion Republicano ta ilegalmente usando e sistema di inmigracion pa castig’e despues di e berguensa di su deportacion eroneo.

Mientras tanto, abogadonan den corte criminal na Tennessee a haci declaracionnan similar tocante represalia den e caso di contrabanda humano cu a ser presenta contra Abrego Garcia den juni, riba e mesun dia cu el a bolbe Merca for di El Salvador. E hues di Tennessee a conclui cu e proceso penal contra Abrego Garcia por ta un represalia ilegal despues cu el a gana su demanda contra e administracion di Trump riba su deportacion.

E cargonan di contrabanda ta sali for di un paro den trafico den Tennessee den 2022. Abrego Garcia no a ser acusa e momento ey, y e investigacion no a cuminsa te comienso di e aña aki, despues cu su esposa a presenta un demanda riba su deportacion.

Durante un sesion diabierna na Nashville, e hues di distrito Waverly Crenshaw a bisa cu e lo tuma evidencia riba e peticion pa rechasa e cargonan dia 3 di november.

Ademas, abogadonan di e acusado a bisa cu nan tin plan pa presenta un peticion pa elimina declaracionnan no relacional cu e cargonan di contrabanda for di e acusacion formal. Abogado Jenna Dabbs a menciona acusacionnan cu su cliente ta miembro di e gang MS-13 como un ehemplo di afirmacionnan extra cu no tin relevancia cu e cargo real.

Oficialnan di e administracion di Trump a lansa un campaña publico constante contra Abrego Garcia, repetidamente yamando e como un miembro di MS-13, entre otro, a pesar cu no a hay’e culpable di ningun crimen.

Presidente di Francia Macron ta pidi prome minister cu a renuncia recien, Lecornu, pa purba forma un gobierno atrobe

(AP) — E presidente di Francia Emmanuel Macron a renomina Sebastian Lecornu como prome minister diabierna, apenas un par dia despues di su renuncia, pidiendo e pa purba forma atrobe un gobierno y produci un presupuesto den un intento pa termina e impasse politico di e pais.

E renominacion di Lecornu a sucede algun dia despues di negociacionnan intenso y a bin menos cu un siman despues cu el a renuncia durante un conflicto interno den su gobierno nombra. Francia ta lucha cu retonan economico creciente y debe cu ta inflamando, y e crisis politico ta empeora su problemanan y ta lanta preocupacion alrededor den Union Europeo.

E nominacion ta ser mira ampliamente como e ultimo oportunidad di Macron pa rebiba su di dos termino, cu ta core te 2027. Sin un mayoria den e Asamblea Nacional pa pusha su agenda, Macron ta enfrenta critica creciente—incluyendo for di den su propio filanan—y tin poco espacio pa maniobra.

E oficina di Macron a lansa un declaracion di un frase anochi diabierna anunciando e nominacion, un luna despues di e declaracion saca un luna pasa ora Lecornu a ser inicialmente nombra y cuater dia despues cu el a renuncia.

Lecornu a bisa den un declaracion riba red social cu el a acepta e oferta di trabao nobo pa motibo di “deber.” El a bisa cu el a ricibi un

mision “pa haci tur cos pa duna Francia un presupuesto prome cu fin di aña y responde na e problemanan diario di nos compatriota.”

Tur esnan cu ta uni su gobierno nobo lo mester renuncia nan ambicion pa postula pa e presidencia na 2027, Lecornu a bisa, agregando cu e Gabinete nobo lo “encarna renobacion y un diversidad di habilidad.”

Lecornu a renuncia abruptamente dialuna, apenas algun ora despues di a revela un Gabinete nobo cu a saca oposicion di un socio di coalicion clave. E renuncia sorprendente a incita yamadonan pa Macron baha of disolve parlamento atrobe, manera el a haci na juni 2024. Pero nan a keda sin contesta, e presidente a anuncia diaran-

son cu lo nombra un sucesor pa Lecornu den 48 ora.

Lidernan di partido politico a reuni pa mas cu dos ora diabierna cu Macron, riba su peticion. Algun a alerta cu un otro prome minister scogi for di e filanan di e campo centrista fragil di Macron lo riesga ser desaprobacion di e parlamento, prolongando e crisis.

Inversionistanan preocupa

Durante aña pasa, e gobiernonan sucesivo di minoria di Macron a cay den sucesion rapido, lagando e di dos economia mas grandi di Union Europeo den un paralis politico mientras Francia ta enfrenta un crisis di debe. Na fin di e prome kwartaal di 2025, e debe publico di Francia a para na 3,346 triyon euro of 114% di producto interno bruto.

E porcentahe di pobreza di Francia tambe a yega na 15.4% na 2023, su nivel mas halto desde cu registro a cuminsa na 1996, segun e dato mas reciente disponibel for di e instituto di estadistica nacional.

E lucha economico y politico ta preocupando mercadonan financiero, agencianan di clasificacion y e Comision Europeo, cu tabata pusha Francia pa cumpli cu reglanan di EU cu ta limita debe.

E PM cu a ser renomina recien ta enfrenta reto
E di dos partido di oposicion mas grandi den e Asamblea Nacional — e Rally Nacional ultra-derechista y e partido France Unbowed ultra-isk-

ierdista—no tabata invita pa e discusionnan diabierna. E Rally Nacional kier Macron tene eleccion legislativo nobo y France Unbowed kier pa e renuncia.

Lecornu awor lo mester busca un compromiso pa evita un votacion di desconfianza inmediato y lo hasta ser forsa pa bandona un reforma di pension extremadamente impopular cu tabata un di e politiconan distintivo di Macron den su di dos termino presidencial. Forsa den parlamento sin un votacion na 2023 a pesar di protesta masivo, esaki gradualmente ta subi e edad di retiro for di 62 pa 64. Partidonan di oposicion kier pa esey wordo elimina.

E impasse politico ta surgi for di e decision sorprendente di Macron na juni 2024 pa disolve e Asamblea Nacional. E eleccion sorpresivo a produci un parlamento cu no tin suficiente asiento, cu ningun coalicion cu por comanda un mayoria den e parlamento di 577 asiento. E pausa a spanta inversionista, a frustra votadornan, y a para esfuersonan pa controla e deficit cu ta cayendo rapidamente y debe publico di Francia.

Sin apoyo stabiel, e gobiernonan di Macron a cay di un crisis pa otro, cayendo mientras nan tabata busca respaldo pa corta di gasto impopular. E renuncia di Lecornu, apenas 14 ora despues di anuncia su gabinete, a enfatisa e fragilidad di e coalicion di e presidente durante rivalidadnan politico y personal profundo.

Aruba Bank ta culmina su campaña di Hipoteca “The HomeOwners”

Celebrando e realisacion di soñonan pa famia tin nan propio cas

Despues di un temporada exitoso di celebracion y oportunidad, Aruba Bank ta anuncia e conclusion di su campaña di Hipoteca “The HomeOwners – 100 Aña di Converti Soño den Hogar”. E campaña aki a yuda hopi famia Arubiano logra un paso importante den nan bida: bira doño di nan propio cas.

Ta doño di un propio cas ta un soño, y pa hopi di nos clientenan, e soño aki a bira realidad. Desde e construccion di un cas nobo, compra di un propiedad, te renobacion of ampliacion di un cas existente, cada historia ta diferente, pero un cos ta sigur: e orguyo y felicidad cu un persona ta sinti ora e ta bira doño di su mes cas, ta sin igual.

Como parti di e campaña “The HomeOwners”, Aruba Bank ta anuncia e seis (6) ganadornan afortunado cu a gana un total di AWG 50,000,- den premio. Aruba Bank ta felicita tur

ganador cu nan premio. Ganador principal ta José Luis Gallardo Prieto kende a gana AWG 25,000,-, segundo ganador ta Roseliny Dijkhoff cu a gana AWG 15,000,-, y e siguiente ganadornan a gana AWG 2,500,-: Adlwin Donata, Aprille de Castro, Claudio Wolff, y Chaorong Chen a/o Yinyi Chen.

Nan storia ta refleha locual Aruba Bank a simbolisa durante su 100 aña di existencia, un partner financiero confiabel, yudando famianan Arubiano logra nan soño di tin un hogar propio.

Nos ta invita tur persona cu tin e soño di tin un cas, pa tuma e siguiente paso. Nos ekipo di experto ta cla pa guia bo paso pa paso, pa cu bo por logra bo meta cu confianza y seguridad. Haña sa mas tocante nos producto di Hipoteca riba www.arubabank.com y laga nos exper-tonan di Hipoteca guia bo den e proseso.

Aruba Bank, 100 Aña Realizando Soñonan.

Politieagenten betrokken bij dodelijke schietpartij verschijnen op 7 november voor de rechter

Pagina 3

Ondernemers en families: het profiel van mensenhandelaren op Aruba

Pagina 2

Onafhankelijke commissie gaat uitvoering van het Landspakket evalueren

Pagina 6

*Volgens minister van Transport***Discussie over gebruik van UTV's en ATV's gaat door**

Het onderwerp van het gebruik van UTV- en ATV-voertuigen is al langere tijd gaande, en de ergernis over het gebruik van deze voertuigen groeit steeds meer binnen de gemeenschap. In een recent interview met Bon Dia Aruba sprak minister van Justitie, Integratie en Openbaar Vervoer, Arthur Dowers (AVP), over dit onderwerp en werd hij gevraagd naar het beleid van het kabinet AVP-FUTURO met betrekking tot het gebruik van deze voertuigen.

Minister Dowers legde uit dat hij op de hoogte is van de verschillende suggesties die over dit thema zijn gedaan en dat hij meerdere vragen hierover heeft ontvangen. Tegelijkertijd merkte hij op dat er binnen de gemeenschap een toenemende weerstand bestaat tegen dit soort voertuigen, zowel wat betreft het gebruik in het verkeer als in de natuur.

De minister gaf aan dat de regering op dit moment nog geen definitief beleid heeft vastgesteld. Hij legde uit dat er momenteel verschillende partners uit de betrokken sector zijn die hun standpunten formuleren over dit onderwerp, en dat de regering te zijner tijd een beslissing zal nemen over het gebruik van UTV- en ATV-voertuigen.

“Het is een lopende discussie, ja, met zorgen vanuit verschillende gremia. Zij volgen onze richting ook, aangezien sommige van deze voertuigen een speciale vergunning hebben van het Departement van Openbaar Vervoer. Ik weet dat er verzoeken zijn om die vergunningen stop te zetten, maar we zijn nog niet tot een conclusie gekomen. Zodra de discussie is afgerond, zal de gemeenschap geïnformeerd worden,” benadrukte hij.

Minister Dowers vervolgde dat zodra er een besluit is genomen, en als dat besluit gevolgen heeft voor bepaalde personen, de regering samen met alle betrokken partijen zal bekijken hoe zij eventueel kunnen worden gecompenseerd. Hij erkende dat er binnen de ge-

meenschap een sterke wens bestaat om het gebruik van dit type voertuigen te stoppen, maar benadrukte tegelijkertijd dat er nog geen definitieve beslissing is genomen over een concreet beleid voor UTV's en ATV's.

Onlangs publiceerde Bon Dia Aruba een artikel over een video die op sociale media was geplaatst, waarin te zien is hoe toeristen in een UTV-voertuig over het witte zand rijden. Dit veroorzaakte controverse binnen de gemeenschap en onder de lokale bevolking, terwijl ook toeristen reageerden met de vraag hoe dit mogelijk is, aangezien de wet het rijden met motorvoertuigen over wit zand verbiedt.

Een gebruiker plaatste de video op een Facebookpagina die speciaal is bedoeld voor toeristen die informatie over Aruba zoeken en delen. In de video is duidelijk te zien hoe de toeristen met een UTV over het witte zand rijden, dicht bij de branding. Zoals bekend verbiedt de wet motorvoertuigen op het witte zand, en wie dit toch doet, kan een forse boete krijgen.

Gebruikers reageerden massaal in de commentaarsectie. “Check welke autoverhuurbedrijf dit is en bel de politie”, “Er is altijd wel een van die dommeriken

daar”, “Gezond verstand zou je moeten zeggen dat dit niet mag”, en “Kijk wat ze doen, ze letten niet op. Noteer het kenteken en laat de politie een boete geven,” waren enkele van de reacties waarin gebruikers hun grote ongenoegen uitten.

Andere gebruikers vroegen zich af of verhuurbedrijven hun klanten wel informeren over waar ze met deze voertuigen mogen rijden. Zelfs een eigenaar van een autoverhuurbedrijf gaf zijn mening, gebaseerd op zijn ervaring met toeristen.

“Als eigenaar van een verhuurbedrijf kan ik zeggen dat we ze wel waarschuwen, maar veel van onze bezoekers hebben daar weinig boodschap aan. Vertel ze dat ze niet met een Harley-Davidson naar Natural Bridge mogen, en je kunt waarschijnlijk raden waar ze als eerste heen gaan,” aldus de ondernemer.

Het is niet de eerste keer dat de gemeenschap haar ongenoegen uit over dit onderwerp. Enkele dagen geleden publiceerde Bon Dia Aruba een ander artikel over een video waarin te zien is hoe een grote groep toeristen met UTV's en ATV's bij het populaire strand Tres Trapi stond. De bekende activist Nigel Maduro plaatste verschillende video's waarin duidelijk te zien is hoe een grote hoeveelheid voertuigen zich verzamelt op het strand.

De video's van de activist kregen veel reacties van burgers, die niet alleen hun verontwaardiging, maar ook hun bezorgdheid uitten over de natuur en de toekomstige generaties van Aruba.

Veel burgers wijzen erop dat deze situatie zich op verschillende plekken op het eiland voordoet, zoals bij Baby Beach, Mangel Halto en Eagle Beach. Zij uiten ook hun zorgen over de gevolgen voor de natuur en de dieren.

“Ongelooflijk. Ik heb het zelf meegemaakt. Er is geen enkele rustige plek meer waar locals kunnen genieten zonder toeristen tegen te komen,” schreef iemand. “Aan de noordkust van Aruba is het verschrikkelijk. Je

kunt geen mooie foto meer maken van Bushiribana... stof, lawaai en roekeloze ATV's overall,” schreef een ander, die zijn eigen teleurstelling en frustratie deelde.

De discussie over ATV- en UTV-voertuigen sleept zich al jaren voort op Aruba. Milieuactivisten slaan alarm over de schade die deze voertuigen aanrichten aan de natuur – onder meer door het overrijden van dieren en planten, maar ook door de verstoring van de bodem, wat erosie veroorzaakt.

In 2021 kondigde de vorige regering van MEP-RAIZ aan een multidisciplinaire commissie en een taskforce in te stellen om het UTV/ATV-probleem aan te pakken. In juli 2022 werd gemeld dat het werk was gestart om een beleid te ontwikkelen, te beginnen met alternatieve routes om de natuur te beschermen. In 2024 werd een transitieproces aangekondigd dat drie jaar zou duren. De overgangsfase zou op 1 januari 2025 beginnen en tot 2028 duren, met als doel dat tegen 2028 alle bedrijven hun activiteiten hebben aangepast aan de natuurlijke omgeving. Vanaf 1 januari 2025 zouden drie alternatieve routes worden aangewezen, zouden snelheid en wanorde worden gereguleerd, en zouden gebieden worden hersteld die door het gebruik zijn aangetast. In 2026 zouden fondsen beschikbaar moeten komen voor “micro-transitielingen”, waarmee kleine bedrijven hulp kunnen aanvragen om hun activiteiten om te vormen.

Om de transitie in de sector verder te stimuleren, had de vorige regering ook plannen om certificeringsprogramma's te ontwikkelen voor bedrijven die hun bereidheid en inzet tonen om de natuur te beschermen, en om duurzame activiteiten te bevorderen.

Met de komst van de nieuwe regering loopt de discussie nu verder om te bepalen wat de beste aanpak zal zijn voor een beleid dat niet alleen alle betrokken partijen in de sector ten goede komt, maar ook de natuur en de gemeenschap van Aruba ten goede zal komen.

Ondernemers en families: het profiel van mensenhandelaren op Aruba

Mensenhandel treft alle lagen van de samenleving. Het rapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, *2025 Trafficking in Persons*, bevat in de sectie over Aruba

een samenvatting van bevindingen van overheid en maatschappelijke organisaties over de aard en omvang van mensenhandel in de afgelopen vijf jaar.

Volgens het rapport worden zowel lokale als buitenlandse slachtoffers uitgebuit op Aruba. Mensenhandelaren exploiteren buitenlandse vrouwen in de seksindustrie, en buitenlandse mannen en vrouwen in gedwongen arbeid binnen de bouwsector, huishoudelijke diensten en het toerisme.

De meeste geïdentificeerde slachtoffers zijn afkomstig

uit Colombia of Venezuela. Buitenlandse arbeiders lopen een bijzonder hoog risico op arbeidsuitbuiting, vooral Colombianen, Dominicanen en Venezolanen met een onregelmatige migratiestatus. Veel migranten blijven op Aruba nadat hun visum is verlopen of komen het land illegaal binnen. Hierdoor verkeren zij zonder geldige documenten, wat hun kwetsbaarheid voor mensenhandel vergroot.

Mensenhandelaren – waaronder soms familieleden en bedrijfseigenaren – maken misbruik van deze kwetsbare positie. Zij dwingen migrant-

en tot arbeid onder dwang in huishoudelijk werk, de bouw of commerciële seks. Veel huishoudhulpelingen wonen in het huis van hun werkgever, wat hun afhankelijkheid en risico op uitbuiting vergroot.

Er zijn meldingen geweest van supermarkmanagers die volwassen Chinese werknemers onder dwang laten werken. Andere gevallen betreffen Arubaanse ondernemers en gezinnen die Indiase mannen onder dwang tewerkstellen in de detailhandel of huishouding, evenals Arubanen die Caribische en Zuid-Amerikaanse vrouwen tot huishoudelijke

slavernij dwingen.

Autoriteiten meldden ook gevallen van criminele dwang, waarbij slachtoffers werden gedwongen misdrijven te plegen, zoals diefstal of drugschandel. Zowel vrouwen in de geregleerde en niet-geregleerde seksindustrie als huishoudhulpelingen en werknemers van kleine winkels lopen risico om slachtoffer te worden van mensenhandel. Bar-eigenaren verhuren soms kamers aan vrouwen met een entertainmentvisum tegen buitensporig hoge prijzen, waardoor hun afhankelijkheid en kwetsbaarheid toenemen.

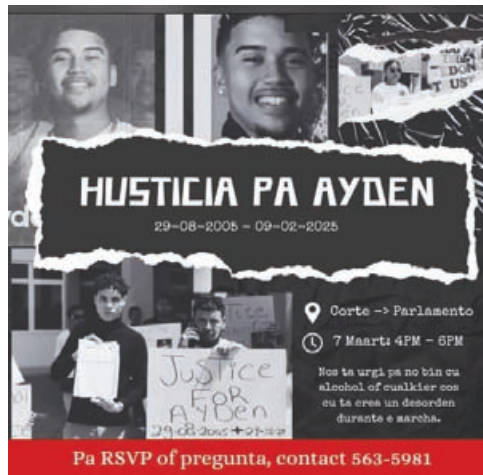
Onderzoek afgerond:

Politieagenten betrokken bij dodelijke schietpartij verschijnen op 7 november voor de rechter

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft bekendgemaakt dat het strafrechtelijk onderzoek naar de schietpartij van 9 februari 2025, waarbij de 19-jarige A.C. Lanoy om het leven kwam door politiekogels, is afgerond. In dit kader zijn dagvaarding en hun verdediging om op 7 november voor de rechtbank te verschijnen voor de regiezitting.

Zoals eerder gemeld, had het OM aangekondigd de twee politieagenten die bij het dodelijke incident betrokken waren strafrechtelijk te vervolgen. De verhoren van de verdachten vonden plaats en werden in augustus afgerond. Daarna werden de laatste onderzoeksactiviteiten uitgevoerd, waarna het dossier nu volledig is afgerond en overgedragen.

De agenten worden verdacht van medeplichtigheid aan doodslag. De zaak zal op vrijdag 7 november dienen bij het Gerecht in Eerste Aanleg, tijdens een zogenoemde "regiezitting", waarin de rechter zal beslissen

of aanvullend onderzoek noodzakelijk is. De inhoudelijke behandeling van de zaak vindt op die dag nog niet plaats.

De schietpartij vond plaats op zondagochtend 9 februari 2025, na een achtervolging met een voertuig. Tijdens deze achtervolging werd de 19-jarige A.C. Lanoy geraakt door politiekogels en overleed hij aan zijn

verwondingen. Het incident veroorzaakte grote emotie en diepe verslagenheid bij zijn familie en in de gemeenschap als geheel. Familieleden, vrienden en inwoners organiseerden vreedzame protesten ter nagedachtenis aan de omgekomen jongeman. Het belangrijkste doel van de "Justice for Ayden"-mars was om de gerechtelijke autoriteiten op te roepen duidelijkheid te geven over wat heeft geleid tot dit tragische incident dat het leven van de jonge vader heeft geëist.

De groep overhandigde een petitie aan zowel de voorzitter van het parlement als aan de Gezaghebber van Aruba, meneer Arnhem, waarin zij gerechtigheid eisten voor Ayden Lanoy. Daarnaast presenteerden de demonstranten een aantal punten voor hervormingen binnen het rechtssysteem, met het doel om herhaling van dergelijke tragische gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen. Zowel de parlementsvoorzitter, de Gezaghebber als de aanwezige politiefunctionarissen ondertekenden de petitie ter ondersteuning van de voorgestelde veranderingen in het manifest.

Verdachte massagetherapeut blijft vastzitten in afwachting van DNA-onderzoek

De zaak tegen de verdachte massagetherapeut L. Boekhoudt, beschuldigd van seksueel misbruik tijdens een massagesessie, diende gisteren bij de rechtbank in een pro-formazitting. Volgens de aangifte van het slachtoffer, mevrouw Solognier, zou de verdachte haar op 10 juni 2023 tijdens een massagesessie seksueel hebben misbruikt.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft de rechtbank verzocht de behandeling van de zaak uit te stellen tot 19 december. De reden voor dit verzoek is dat de officier van justitie nog wacht op de resultaten van het sperma- en DNA-onderzoek dat is afgenomen bij Boekhoudt, om vast te stellen of het aangetroffen DNA-spoor op het slachtoffer overeenkomt met zijn genetisch materiaal.

De advocaat van de verdachte, mr. Vito Carlo, uitte ongenoeven over de nieuwe datum. Volgens hem blijft zijn cliënt onterecht in hechtenis terwijl het onderzoek nog niet is afgerond, en zorgt de vertraging in de forensische analyse voor een moeilijke situatie. Carlo diende twee formele verzoeken in: één om de voorlopige hechtenis op te heffen en één voor schorsing van de detentie, zodat zijn cliënt het verdere proces in vrijheid kan afwachten onder bepaalde voorwaarden. De raadsman betoogde dat de

verlengde hechtenis onredelijk is, aangezien het dossier nog niet compleet is en de verdachte niet verantwoordelijk is voor de vertraging. Carlo benadrukte bovendien dat de persoonlijke omstandigheden van zijn cliënt zwaarder wegen dan de tot dusver aangevoerde feiten. Indien het DNA-onderzoek uiteindelijk geen match oplevert, zou de detentie volgens hem onterecht zijn geweest.

Tijdens het onderzoek kwam een getuige, mevrouw Ras, naar voren om een verklaring af te leggen. Volgens de verdediging gebeurde dit pas een maand na de aangifte van Solognier. Carlo trok de consistentie van deze verklaring in twijfel en wees op tegenstrijdigheden in het getuigenverslag. Daarbij benadrukte hij dat de getuige Ras de partner is van het vermeende slachtoffer, wat volgens de verdediging vragen oproept over de objectiviteit van haar getuigenis.

Bijna twee jaar na het oorspronkelijke incident, op 10 februari 2025, diende een tweede persoon – een man met de achternaam Tromp – een vergelijkbare klacht in tegen Boekhoudt. Volgens de verdediging bevat deze aangifte details die bijna identiek zijn aan die van Solognier. Bovendien kennen beide vermeende slachtoffers en de getuige elkaar, wat volgens de verdediging relevant is voor de beoordeling van hun geloofwaardigheid.

Het Openbaar Ministerie houdt echter vol dat er voldoende gronden zijn om de verdachte in hechtenis te houden. De officier van justitie verklaarde dat het niet draait om de volledigheid van het bewijs, maar om de aanwezigheid van ernstige aanwijzingen dat er een ernstig strafbaar feit is gepleegd. Volgens het OM is er sprake van "ernstig bezwaar", en werden de verzoeken om vrijlating van de verdediging daarom afgewezen.

De officier wees erop dat de persoonlijke omstandigheden van de verdachte niet opwegen tegen de ernst van de aanklachten, en dat het risico bij een alternatieve detentie te groot wordt geacht.

Na beraad wees de rechter beide verzoeken van de verdediging af. In zijn beslissing stelde de rechter dat de verdachte wordt beschuldigd van een "zeer ernstig en strafbaar feit". Bovendien heeft de verdachte zelf erkend dat hij op de plaats van het incident aanwezig was en de massagesessie gaf, zoals het slachtoffer in haar verklaring heeft beschreven.

De zaak blijft in afwachting van de forensische resultaten, die een cruciale rol zullen spelen in de volgende fase van de strafprocedure. Totdat de resultaten beschikbaar zijn en de inhoudelijke behandeling

op 19 december plaatsvindt, blijft verdachte L. Boekhoudt in hechtenis.

Dit is niet de eerste zaak waarin een massagetherapeut wordt beschuldigd van seksueel misbruik van cliënten. In 2021 werd R. Carti aangeklaagd voor aanranding en verkrachting van acht vrouwen die hem bezochten voor een massage. De officier van justitie baseerde de aanklacht op verklaringen van de slachtoffers, die vertelden dat Carti hen tijdens de massages zou hebben betast, met zijn vingers had gepenetreerd of aan hun borsten had gezeten.

Recent heeft het Gerecht in Eerste Aanleg in een soortgelijke zaak de verdachte A. Croes schuldig bevonden aan ongewenste intimiteiten met een patiënte. Volgens lokale media bekende Croes zijn verantwoordelijkheid, en verklaarde hij dat hij de signalen van de vrouw verkeerd had geïnterpreteerd als tekenen van wederzijdse interesse.

De rechter achtte de bewijzen overtuigend en verklaarde Croes schuldig aan immoraliteit en het binnendringen van de vrouw met zijn vingers. Hij kreeg een gevangenisstraf van drie jaar opgelegd, waarvan één jaar voorwaardelijk en twee jaar proeftijd, plus een schadevergoeding van vijfduizend florin.

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager

Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie

noticia@bondia.com

Pilar Flores (Hoofredacteur)
Angenette Figueroa (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales

Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp

Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal

Juan Luis Pinto

Administratie

accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distributie

Jenny Kelly

incasso

Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press

Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press

Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirks

Samenwerking

Associated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting

Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

Directie

Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram: bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Veel geschreeuw maar... *Weinig wol...*

De bovenstaande uitdrukking is van directe toepassing op het overheidsgebeuren in het algemeen en niet alleen bij ons. Tussen het moment van het aankondigen van een voornemen en het andere moment om daadwerkelijk een beleid uit te gaan voeren kan een periode van ettelijke jaren liggen. Vaak is dit in tegenstelling tot de verwachtingen die zijn gewekt en kan dus leiden tot teleurstelling en cynisme ten aanzien van het overheidsop treden. Natuurlijk zijn politici en zeker de bewindslieden onder hen zich bewust van dit probleem en maken graag gebruik van kritiek op het trage optreden van de tegenstander door te beloven dat als zij aan de bak mogen het er anders toe zal gaan. Later kan dan blijken dat hun optreden lijdt onder dezelfde gebreken en dat de uitleg die zij geven het publiek grotendeels niet tevredenstelt, de meest getrouwe volgers daargelaten. Met het resultaat dat de ontevredenheid over het overheidsop treden blijft groeien, hoewel af en toe zich ook gevallen voordoen van doortastend optreden, dat deze negatieve tendens tegenspreekt. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een bepaalde situatie absoluut geen enkel uitspel biedt en tot onmiddellijke actie noopt. Een dergelijke situatie hebben we meegemaakt in maart 2020, toen de internationale coronacrisis geen enkele ruimte bood om uitgebreid na te gaan denken hoe de aanpak zou moeten zijn; er moest opgetreden worden en dat gebeurde

dan ook. Uiteraard gingen in die urgente situatie bepaalde zaken minder goed, maar in het algemeen bleek dat wanneer de externe druk zo hoog oploopt, de correcte stappen worden genomen.

Maar, zodra we terugkeren naar het alledaagse ritme, kunnen we zien dat er weinig overblijft van die bewonderenswaardige voortvarendheid. Dit kan voor een deel wel verklaard worden; niet alles moet in sneltreinvaart gedaan worden, met het grote risico van fouten die vermijdbaar zijn. Zeker als het zaken betreft waarbij nieuwe wetgeving moet worden ingevoerd of bestaande aangepast, kunnen de concrete stappen die genomen moeten worden ettelijke jaren op zich laten wachten. Maar dat betekent niet dat op een bepaald gebied tot op dat moment er helemaal niets kan gebeuren. Het kan bijvoorbeeld zijn dat zaken fout lopen in een bepaalde sector en als gevolg daarvan klachten binnenkomen waarvoor op dat moment geen definitief antwoord is. Maar dat betekent niet dat met - gestructureerde - klachtenregistratie gewacht moet worden tot de wet in werking treedt en deze in alle opzichten kan worden ingezet, met inbegrip van het optreden tegen degenen die de nieuwe wet overtreden. Een voorbeeld hiervan is een bijzonder geval van ontoelaatbare behandeling van ouderen dagen in een particulier bejaardeninstelling een aantal jaren geleden. Hierover werd een klacht gedeponneerd bij een semioverheidsinstantie die niets direct te maken had met die bepaalde sector, maar de 'whistle blower' wist niet eens

waar men wel terecht zou kunnen binnen de sector. In ieder geval belandde de klacht waar die moest zijn en dit maakte nogmaals duidelijk dat er snel opgetreden moest worden om effectieve wetgeving af te ronden voor het toezicht op zorginstellingen.

Sinds 2017 is de wet goedgekeurd en in werking, maar klaarblijkelijk is het toezicht op die instellingen nog steeds niet zoals men mag verwachten, zoals blijkt uit berichten in de pers dezer dagen. Wat is dan het probleem, in dit geval van gebrekkige uitvoering en toezicht, dat eigenlijk geen uitzondering vormt binnen de overheid? Naar onze mening is het probleem deels te wijten aan de gebrekkige inrichting van de structuur die nodig is om de nieuwe taak goed uit te voeren. Het algemene verschijnsel dat we kunnen waarnemen is dat binnen een departement de gedachte heerst dat met een aantal minimale aanpassingen die nieuwe taak goed ingepast kan worden. Vaak kan men zien dat in het wetgevingsproces er goed nagedacht is over de wet zelf, maar de organisatie die nodig is om effectief te kunnen opereren is niet goed doordacht of maakt zelfs geen deel uit van het plan dat hieraan ten grondslag zou moeten liggen. Bovendien kan het zo zijn dat bij aanvang zelfs de nodige financiën ontbreken om uitvoering te kunnen geven aan de taken. Dit alles maakt dat het een eeuwigheid lijkt te duren voordat het moment er is dat men werkelijk gericht actie kan gaan ondernemen.

Maar er zijn andere gevallen waarbij de situatie nog schrijnender is, omdat we

tot op de dag van vandaag al helemaal geen actie kunnen zien. Dat is bijvoorbeeld het geval in de kwestie van de terreinvoertuigen (UTV/ATV), waarbij diverse kabinetten zijn binnengekomen en weer opgestapt, terwijl de boel precies zo blijft liggen als die al was. Dit is dan wel een geval van een andere orde, waarbij het voornaamste probleem altijd is geweest dat verscheidene kabinetten een zekere angst vertonen om op te treden tegen de ondernemersbelangen in deze sector. Of die angst gerechtvaardigd is of niet, dat laten we over aan eenieders opinie. In ieder geval zien we dat na jaren kritiek vanuit de gemeenschap het werk om deze situatie recht te zetten nog steeds moet beginnen. Het huidige kabinet zit er nog niet zo lang en heeft nu nog het voordeel van de twijfel, maar men moet nu wel ervoor zorgen dat er een oplossing komt.

Tenslotte kunnen we ervan uitgaan dat bij de aangekondigde evaluatie van het Landspakket voor Aruba ook aandacht zal zijn voor dit probleem, van veel gepraat en weinig zichtbare resultaten wat ook te wijten is aan de vele organisatorische problemen binnen de overheid, hetgeen de verantwoordelijkheid van Aruba zelf is om aan te pakken. En dit zeker ook omdat binnen de Arubaanse overheid de - positieve - tendens bestaat om niet teveel zaken aan Nederland over te laten en men dus wel meer voortvarendheid moet tonen dan wat we gezien hebben in de afgelopen vijf jaar. Vanaf het aankondigen van actie tot het toekomen aan de uitvoering, daar hebben we maar bar weinig van gezien.

Centrale Bank opent voor het eerst haar deuren voor het publiek

Voor het eerst in haar geschiedenis opent de Centrale Bank van Aruba (CBA) haar deuren voor het publiek. Met het evenement "Conoce bo Banco Central" wil de bank op 22 november de gemeenschap van Aruba kennis laten maken met haar werk, haar mensen en haar rol binnen de economie van het land.

Tijdens een persconferentie op dinsdag lichtte CBA-president Penelope Tromp-Gomez het initiatief toe. "Wij zijn enorm verheugd om de gemeenschap voor het eerst welkom te mogen heten binnen onze muren. Met dit evenement willen wij dichtbij de mensen staan en laten zien wat wij doen om de waarde van de florin te beschermen, financiële stabiliteit te waarborgen en toezicht te houden op de financiële instellingen van Aruba," aldus Tromp-Gomez.

Het initiatief maakt deel uit van de bredere strategie van de Centrale Bank om haar iden-

titeit te moderniseren en haar band met de gemeenschap te versterken. De bank wil laten zien dat zij niet alleen een financiële autoriteit is, maar ook een instelling die zich inzet voor educatie en transparantie.

Interactieve ervaring voor jong en oud

Projectleider Haydelyn Thijssen lichtte toe dat "Conoce bo Banco Central" een gezinsvriendelijk evenement wordt met interactieve en leerzame activiteiten. "Het publiek zal

meer leren over de rol van de Centrale Bank, de waarde van onze florin, financiële stabiliteit en de mogelijkheden om een carrière bij de bank te beginnen," zei zij.

Tijdens het evenement worden vier thematische zones ingericht. De eerste, *'Banco Central di Aruba: vroeger, nu en in de toekomst', belicht de geschiedenis, kerntaken en strategische richting van de bank. De tweede zone, *'Tesorero: de florin van Aruba', toont

een unieke tentoonstelling van oude en huidige bankbiljetten en munten.

De derde sectie focust op cyberveiligheid en digitale operaties. Bezoekers kunnen deelnemen aan interactieve activiteiten over online veiligheid en digitale betalingssystemen. De vierde zone, *'Financiën in jouw handen', biedt workshops over budgetbeheer en sparen, evenals educatieve spelletjes en puzzels voor kinderen.

Samenwerking en veiligheid

De CBA werkt voor dit evenement samen met de Kiwanis Club Palm Beach en verschillende hulpdiensten, waaronder het Korps Politie Aruba, de brandweer en de ambulance. Zij zullen aanwezig zijn om het publiek te informeren over hun werk en demonstraties te geven.

De bank verzekert dat alle veiligheidsmaatregelen zijn genomen, ondanks dat de volledige bank voor het publiek toegankelijk zal zijn. Tassen zullen bij de ingang worden gecontroleerd om een veilige en vlotte doorstroming te garanderen.

"Voor ons is het belangrijk om de band met de samenleving te versterken," benadrukte Tromp-Gomez. "Wij nodigen iedereen van harte uit om ons op 22 november te bezoeken en samen meer te leren over de rol van onze Centrale Bank."

Legalisering migranten... Dweilen met de kraan open...?

In een eerder redactioneel artikel hebben we het thema van de legalisering van de migranten zonder verblijfsdocumenten behandeld. Deze legalisering gaat niet vergezeld van restricties op de verdere binnenkomst van nieuwe migranten die als toerist binnenkomen en niet meer vertrekken. Dat betreft het overgrote deel want het is maar een kleine minderheid die via de kust binnenkomt. De regering lijkt niet bereid dit beleid aan te passen en er is dus ook geen plan om actief op zoek te gaan naar degenen die achterblijven en deze uit te wijzen. Hierdoor worden we blootgesteld aan de volgende golf van duizenden 'toeristen' die vervolgens weer een beroep gaan doen op de samenleving om barmhartigheid te tonen en ook hen te legaliseren, zoals dat tot nu toe gaat. Maar wat bereiken we eigenlijk met dit beleid van 'dweilen met de kraan open', dat niet zal helpen om de gevolgen tegen te gaan van een falend migratiebeleid en erger nog, voor de toekomst ons ook niet vooruit helpt?

Hier zijn nogal wat zaken die om een duidelijk antwoord roepen maar we zien of horen niets. Bijvoorbeeld, hoe gaat men dit beleid uitvoeren dat zo op het oog weinig verschil toont met het beleid van de afgelopen jaren dat werd gekenmerkt door chronische inefficiëntie en zelfs incompetentie bij de departementen die dit beleid moesten dragen. Trekken we ten strijde met dezelfde wapens en willen toch een andere uitkomst, terwijl er gelegenheid is geweest om zich beter voor te bereiden op de taak om die grote

groep migranten in kaart te brengen en op z'n minst vast te stellen wat voor arbeidspotentieel we hier hebben? We hebben nu een grote vraag naar arbeid maar we hebben geen idee wat het potentieel van deze groep is, naar opleiding en ervaring. Misschien is het nog steeds nodig om een aanzienlijke groep van buiten binnen te halen om aan de huidige specifieke vraag te kunnen voldoen. Zoals eerder gesteld, komt een groot deel van de migranten via de luchthaven en de havens binnen, zeker zo'n 80%. Hiervan heeft de overheid alle persoonlijke gegevens: volledige namen, geboortedatum en -plaats, nationaliteit, paspoortnummer en het eerste verblijfsadres op het eiland. En wat gaat er nu gebeuren met degenen die zich niet komen melden als illegale migrant, die via werk een verblijfsvergunning hopen te krijgen? Laat men dit zo liggen terwijl de overheid exact weet wie het zijn? Of komt er een speciale 'task force' die proactief op zoek gaat naar deze groep om die uit te wijzen?

De gevolgen van het migratiebeleid

Het is onmogelijk dit migratieprobleem te bespreken zonder de algemene gevolgen voor ons land te noemen. Bijvoorbeeld, dat legalisering met zich mee zal brengen dat van het ene op het andere moment onze algemene ziektekostenverzekering een legaal aanwezige bevolking krijgt die van een goede 108.000 opeens 125.000 personen telt. Bovendien is er nog meer op komst omdat de vraag naar arbeid blijft groeien zolang de toeristische ontwikkeling verder gaat. Tegen 2030 hebben we dan waarschijnlijk zeker 130.000 legale inwoners. Horen we onze geachte politici dit soort zaken bespreken? Om bij het thema van de ziektekostenverzekering

te blijven: AZV krijgt opeens te maken met duizenden legale inwoners erbij, die voor het overgrote deel in de laagste looncategorieën zullen vallen; tussen het minimumsalaris en Afl. 2.500. Maar de gemiddelde medische jaarkosten per persoon bedragen inmiddels al Afl. 4.500. Wie gaat de ontbrekende Afl. 3.000 bijpassen? Een extra last op de schouders van de smalle middenklasse die het al zwaar genoeg heeft.

Het andere grote sociale fonds (AOV), zal aanvankelijk een grote toevloed van financiën zien doordat zo veel meer werknemers zullen gaan bijdragen aan het fonds. Maar dit betekent alleen maar uitstel van de problemen met deze groep die in een later stadium met pensioen gaat en maar een gedeeltelijke uitkering zal ontvangen, een fooi waarop men niet kan overleven. En wie betaalt dan het 'sociale vangnet' dat er toch zal moeten zijn om hen een acceptabel levensniveau te verschaffen? We hebben nog niets gezien van een beleid om bijvoorbeeld uitsluitend jongere mensen binnen te laten, die dan langer hier verblijven en een wat steviger pensioen bij elkaar kunnen krijgen. Wat we nu zien is nog steeds het aloude beleid van iedereen binnenlaten die dan mag gaan 'winkelen' voor een baan, ongeacht de leeftijd. Een degelijke bevolkingspolitiek? Nooit gezien. Bovendien zal een groot deel van de binnengekomen fondsen besteed moeten worden aan de door de vergrijzing steeds groeiende groep van pensioengerechtigden, richting het jaar 2030.

Een ander heel belangrijk thema is de enorme schaarste aan woningen, die in de komende tijd alleen maar

erger zal worden. De burger die op zoek is naar een betaalbare woning ondervindt de concurrentie van de niet-gereguleerde markt van toeristennaccommodatie ('Airbnb') en van de binnenkomende migranten die ook ergens zullen moeten wonen. Bovendien wordt die lokale inwoner ook nog belaagd door een overheid die al jarenlang een onvermogen toont om een geloofwaardig volkshuisvestingsbeleid neer te zetten. We hebben nu een groei van ongeveer 450 woningen per jaar (in de privé markt), wat niet eens genoeg is om aan de huidige vraag te voldoen van degenen die het zich kunnen permitteren een woning aan te schaffen. En de rest?

Bovendien moeten we de toekomst in het oog houden. De twee 'vette' jaren (2023 en 2024) voor de overheidskas krijgen geen soortgelijk vervolg in de komende jaren en dat is dan nog zonder rekening te houden met een catastrofale internationale gebeurtenis, die we ook niet kunnen uitsluiten. Dat betekent onder andere dat de sociale fondsen niet zoveel reserves meer gaan opbouwen en dan komt de vraag op hoe daarop te antwoorden: verhoging van premies, of van de omzetbelasting (BBO/BAZV), of beide?

Tenslotte dit: een continuering van het 'open deur' beleid zal een 'un-level playing field' handhaven, waarin migranten achter kunnen blijven als toerist en jarenlang als illegale migrant de arbeidsplaatsen gaan bezetten die de pas gelegaliseerde migranten openlaten. Dit opnieuw ten nadele van de ondernemer die wel de wet respecteert. Zo gaat Aruba nog steeds geen stap vooruit...

Kleine pro-Palestina-demonstratie op Aruba in solidariteit met wereldwijde protesten

Vorige weekend vond voor het parlement van Aruba een kleine, vreedzame demonstratie plaats in solidariteit met de wereldwijde protestbeweging tegen de oorlog in Gaza. De actie maakte deel uit van een interinsulair initiatief onder de noemer "Draw the Red Line", waarbij sympathisanten van de Palestijnse zaak op Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en in Nederland gelijktijdig bijeenkwamen om hun steun te betuigen aan Palestina en kritiek te uiten op het Nederlandse wapenbeleid ten aanzien van Israël.

In Nederland trok de manifestatie in Amsterdam naar schatting 250.000 deelnemers, allen in het zwart gekleed en met borden die opriepen tot een einde aan de "Nederlandse medeplichtigheid aan

de genocide in Gaza". De actie werd georganiseerd door The Hague for Palestine (THfP), die via sociale media verklaarde druk te willen uitoefenen op de Nederlandse regering om te stoppen met de levering van wapens aan Israël en om steun te vragen voor "alle vormen van revolutionair verzet tegen onderdrukkingssystemen wereldwijd".

Op Aruba werd de demonstratie voor het parlement georganiseerd door de groep Aruba4Palestine en trok naar schatting twintig deelnemers. De betoging verliep rustig, maar kreeg gemengde reacties op sociale media. Sommige gebruikers schreven dat Aruba zich niet met internationale conflicten zou moeten bemoeien en riepen de demonstranten op om "zelf een vlucht

te nemen en daar te helpen". Anderen vonden dat de focus beter kon liggen op lokale problemen, met verwijzing naar Arubaanse autonomie en de relatie met Nederland.

Tegenstanders van deze kritiek wezen juist op de symbolische waarde van solidariteit. Volgens verschillende reacties is steun aan Palestina niet alleen een politieke keuze, maar ook een morele kwestie van empathie en menselijkheid. Enkelenszins vergeleken de situatie in Gaza met vormen van kolonialisme uit het verleden, waarbij werd gesteld dat "dezelfde machten die eilanden als Aruba afhankelijk houden, ook genocide elders mogelijk maken".

De demonstratie in Oranjestad was onderdeel van een bredere discussie over het nut van protesten tegen buitenlandse conflicten. Volgens interna-

tionale organisaties zoals The Humane League dienen manifestaties niet alleen om wetgeving te veranderen, maar ook om bewustzijn te creëren en publieke dialoog aan te moedigen over mensenrechten en internationale rechtvaardigheid.

Hoewel de Nederlandse regering de laatste maanden enkele maatregelen heeft genomen tegen Israël, waaronder sancties tegen ministers van de extreemrechtse flank en plannen om import uit Israëlische nederzettingen te verbieden, blijft een volledig wapenembargo uit.

Bon Dia Aruba benaderde de organisatie Aruba4Palestine voor een reactie op hun doelen en boodschap aan de regering van Aruba, maar tot het moment van publicatie was nog geen antwoord ontvangen.

Geen zaken verbeteren... Zonder zaken te veranderen...

In de discussie over het probleem van de migranten zonder verblijfspapieren en de beslissing van de regering om over te gaan tot het legaal maken van deze uitgebreide groep, mogelijk 20.000 personen, hebben we in augustus jl. een redactioneel artikel gewijd aan dit onderwerp, met enkele ideeën over wie het gewicht van de kosten zou moeten dragen. Zoals het nu al vele jaren plaatsvindt, is het de overheid die, namens ons en met ons geld, een groot deel van de kosten op zich neemt. Het is noodzakelijk, nu men zegt te gaan optreden, om dit op een correcte wijze te doen, waarbij de lasten worden gelegd op de schouders die dit zouden moeten dragen.

Een van de zaken die we bekritiseerd hebben in dat redactioneel artikel, was de zogenaamde flexibilisering die men wil doorvoeren in het proces van uitreiking van verblijfsvergunningen, wat in feite een verzachting van de normen inhoudt, wat niet altijd hetzelfde is als flexibiliseren. Flexibilisering van een administratief proces hoeft en moet niet ten koste gaan van de noodzakelijke controle, die eigenlijk altijd gehandhaafd moet worden. Het gevolg hiervan is wat we nu zien, namelijk dat men toegeeft dat de procedure wordt gehandhaafd die migranten in staat stelt zonder veel problemen ons land binnen te komen en vervolgens niet meer te vertrekken als hun toeristenverblijf verloopt. Dit is letterlijk een 'recipe for disaster', waarbij een scenario wordt geschapen dat ervoor zal zorgen dat we over zoveel jaren weer zitten met een grote groep migranten zonder legaal verblijf.

Maar, wat is er dan nodig om dit te voorkomen? Hoewel er mensen zijn die een andere mening hebben, moet men een zekere flexibilisering combineren met betere controle; dit is echt geen tegenstrijdigheid. De flexibilisering in bijvoorbeeld de soort vergunningen, is nodig om verschillende gevallen van mensen die binnen moeten komen voor werk, op de wijze aan te pakken die het beste is voor die specifieke groep. Vergunningen voor meerdere jaren is een optie maar men moet niet alleen denken aan de administratieve last die af-

neemt, maar ook aan hoe verder te gaan met effectieve controle. Niet toevallig is het juist hier dat er nog heel wat te verbeteren valt en dan niet alleen bij de direct betrokken departementen. Effectieve controle houdt bijvoorbeeld een voortdurende samenwerking in met de Sociale Verzekeringsbank (SVB), die in bepaalde gevallen meer geactualiseerde informatie heeft over een persoon of bedrijf heeft dan de justitiële instanties. Bijvoorbeeld, een persoon verliest zijn/haar baan en de werkgever informeert niet de justitiële autoriteiten maar wel de SVB omdat men niet van plan is onnodig premies te blijven betalen. Geld is altijd een belangrijke drijfveer en niet altijd in positieve zin. Ook moet het mogelijk zijn een soort 'audit' in te voeren, jaarlijks of zelfs vaker, die door de werkgever moet worden betaald. Dit geldt ook voor andere zaken waarbij de belangrijkste begunstigen, de migrant en de werkgever, de kosten moeten dragen. De tarieven voor vergunningen moeten worden herzien zodat zij inkomsten betekenen voor de overheid die de werkelijke kosten weergeven die men erin moet steken. Zo ook diverse andere zaken zoals het transport voor de uitzetting van migranten, waarbij de overheid de garantie moet hebben dat men dit terugkrijgt van degene die het meest belang heeft bij de aanwezigheid van de migrant.

Wat de aanpak betreft van de overtreding van regels in dit soort gevallen, moet er een einde komen aan de behandeling van personen naargelang zij mensen in het apparaat kennen die kunnen helpen om de regels te omzeilen. En zeg niet dat dit niet (meer) gebeurt want het is iets van alle tijden en de enige manier om dit in de hand te houden is strikte controle, op de migrant, op de werkgever en het overheidspersoneel. Die controle moet voor alle niveaus binnen de overheid gelden. De schandalige praktijken van menig minister in de afgelopen tien jaar moet gestopt worden en dit is uitsluitend mogelijk met de invoering van een onafhankelijke interne controle, die direct rapporteert aan het Openbaar Ministerie. Na zoveel strafzaken tegen verschillende ministers is de tijd waarin we de integriteitscontrole nog in handen van de bewindspersoon konden leggen, allang voorbij.

Naast de acties binnen het overheidsapparaat om integer werk te garanderen, is het ook belangrijk de informatie naar de samenleving toe te verbeteren. Er is heel wat informatie die men best met het publiek kan delen die ervoor zal zorgen dat men een beter zicht krijgt op wat de overheid doet: informatie over het aantal uitgereikte vergunningen, maar ook over overtredingen van de wet die gevolgd worden door boetes en rechtszaken. Het is heus niet alleen aan de kust dat de wet overtreden wordt, op andere plaatsen evengoed.

We kunnen bijvoorbeeld vaststellen dat Aruba er maar niet in slaagt gevallen van mensenhandel, gerelateerd aan arbeid, te ontdekken. Is dat omdat het gewoon niet gebeurt? Er zijn geen mensen die feitelijk als slaaf worden gehouden, die niet de straat op kunnen en hun paspoort 'veilig' in handen weten van de werkgever? Wij kennen uit directe ervaring wel dit soort praktijken die in het verleden hebben plaatsgevonden. Wat kennelijk nu ontbreekt is een effectieve vorm om dit soort gevallen te ontdekken. Daarbij heerst ook nog een zeker gebrek aan vertrouwen voor wat betreft de integriteit van het apparaat, reden voor de migrant in dergelijke omstandigheden om maar niet naar de autoriteiten te stappen. Als men er niet in slaagt dit te verbeteren dan blijven we steeds met lege handen staan wanneer onze internationale rapportage moet worden opgesteld, waarbij niemand onze autoriteiten gelooft, die beweren dat er geen gevallen zouden zijn.

Tenslotte, iets over de intieme relatie tussen politieke macht en economische macht. Dit is uiteraard iets van alle tijden en zal dus ook niet verdwijnen. Maar dat is toch heel iets anders dan het baseren van een systeem van gunsten op deze relaties. Dit doet de gelijke behandeling van burgers definitief verdwijnen en zal altijd leiden tot machtsmisbruik van degenen in die posities, wat zo uitgebreid is aangetoond in de laatste 10 jaar. Dit zal niet lukken zonder een kritische pers, die zaken niet beoordeelt naargelang de politieke voorkeur, maar de plicht van het objectief rapporteren niet verzaakt.

Onafhankelijke commissie gaat uitvoering van het Landspakket evalueren

Een onafhankelijke commissie is aangesteld om de uitvoering van het Landspakket voor Aruba, Curaçao en Sint-Maarten te evalueren. Het Landspakket omvat de hervormingsafspraken die tijdens de Covid-19-pandemie zijn ingevoerd als onderdeel van de liquiditeitssteun die Nederland destijds aan de landen verleende. De hervormingen zijn bedoeld om de economieën en het bestuurlijk vermogen van de Caribische landen van het Koninkrijk te versterken.

De oprichting van de commissie vloeit voort uit het "Mutual Agreement on Cooperation on Reform", dat in april 2023 werd ondertekend. De commissie zal onderzoeken hoe effectief de hervormingen zijn uitgevoerd, wat hun impact is geweest en in hoeverre de beoogde doelen

zijn behaald.

De commissie staat onder voorzitterschap van Maria van der Sluijs-Plantz en bestaat verder uit Francis de Lanoy (Curaçao), Cees Slager (Nederland) en Franklyn Richards (Sint-Maarten). Aruba zal eveneens vertegenwoordigd zijn. Om de onafhankelijkheid te waarborgen zal de commissie gebruikmaken van onderzoek dat wordt uitgevoerd door een externe organisatie. Het eindrapport wordt in maart 2026 verwacht en zal worden aangeboden aan de regeringen van de vier landen. Op basis

van de bevindingen zal worden beslist of het hervormingsarrangement wordt voortgezet, aangepast of beëindigd.

De evaluatie vormt een belangrijk moment in de samenwerking tussen de Caribische landen en Nederland, omdat deze de koers zal bepalen voor de toekomst van het hervormingsproces dat de afgelopen jaren veel invloed heeft gehad op het economische en bestuurlijke beleid van de eilanden.

Toch klinken er kritische geluiden over de uitvoering en het draagvlak van het Landspakket.

In een gesprek met Bon Dia Aruba stelde onderzoeker Thais Franken (MSc) dat de intentie achter het Landspakket goed was, maar dat het maatschappelijk middenveld op Aruba onvoldoende begrijpt wat het pakket inhoudt. Volgens haar weten veel ngo's niet wat hun rol is binnen het proces, waardoor zij zich niet empowered voelen om bij te dragen of vragen te stellen. Franken pleit voor meer transparantie, betere toegang tot informatie en versterking van maatschappelijke organisaties, die een essentiële rol spelen bij goed bestuur en duurzame ontwikkeling.

Eerder dit jaar vonden werksessies plaats tussen vertegenwoordigers van de TWO en Aruba, gericht op een effectievere uitvoering van het Landspakket. Vicepremier Gerlien Croes (Futuro) sprak van een "cruciale fase" waarin focus en

vastberadenheid noodzakelijk zijn.

Ondertussen blijven er zorgen bestaan over de rapportage van voortgang. Tweede Kamerlid Peter van Haasen (PVV) bekritiseerde in januari de nieuwe rapportagevorm als minder transparant en stelde dat belangrijke informatie wordt weggelaten achter esthetische verbeteringen. Hij wees op inconsistenties, waaronder projecten die als "volgens planning" staan vermeld terwijl ze nog niet zijn gestart – onder meer binnen de Arubaanse onderwijshervorming.

De komende evaluatie moet duidelijk maken in hoeverre het Landspakket daadwerkelijk heeft bijgedragen aan de versterking van bestuur, economie en vertrouwen binnen het Koninkrijk.

Jaarverslag 2024 OM:

2024 toont toename van verkeersovertredingen, jeugdcriminaliteit en strijd tegen corruptie

Het jaarverslag 2024 van het Openbaar Ministerie (OM) schetst een complex beeld van het criminele landschap en het rechtssysteem van Aruba. Onder de vlag van "Opsporing en vervolging in eerste aanleg" benadrukt het rapport zowel verbeteringen in efficiëntie als verontrustende trends binnen belangrijke categorieën van criminaliteit.

Hoewel het totale aantal geregistreerde verdachten licht is gestegen ten opzichte van 2023, laten de cijfers verschuivingen zien naar geslacht, leeftijd en type misdrijf. Een opvallende stijging van verkeersovertredingen en een zich ontwikkelend patroon van jeugdcriminaliteit springen eruit als de bepalende kenmerken van de justitiële registratie van 2024.

Volgens officiële cijfers werden in 2024 in totaal 2.280 personen als verdachte geregistreerd, tegenover 2.187 in 2023 – een lichte stijging van 4,2%. De gegevens wijzen op een constante stroom van nieuwe strafrechtelijke onderzoeken, wat een voortdurende inzet weerspiegelt voor criminaliteitspreventie en rechtshandhaving. Mannen blijven de overgrote meerderheid van de verdachten vormen. Zij domineren alle leeftijdscategorieën, vooral onder de 18 jaar, waar de cijfers consequent hoog blijven.

Vrouwen vormen een kleinere maar stabiele groep binnen de verdachtepopulatie. De cijfers tonen aan dat het aantal vrouwelijke verdachten van 2023 tot 2024 vrijwel gelijk bleef, met de meeste gevallen onder volwassen vrouwen tussen 18 en 35 jaar.

Van het totale aantal geregistreerde verdachten werden er 866 voorgeleid bij een officier van justitie – een cruciale indicator van zaken die doorstromen binnen het gerechtelijk proces. Een van de meest opvallende resultaten is de sterke toename van verkeersovertredingen. Het jaarverslag constateert dat het misdrijf 'rijden zonder rijbewijs' is verdubbeld ten opzichte van 2023. Deze overtrekking voert de lijst aan van de tien meest voorkomende delicten op Aruba. Het rapport schrijft deze stijging deels toe aan verbeterde

handhaving en de modernisering van administratieve systemen. Sinds de invoering van het PBB-zaakregistratiesysteem kunnen officieren meer zaken per zitting behandelen – een operationele vooruitgang die heeft geleid tot snellere afhandeling van dossiers.

Tegelijkertijd wijzen de cijfers op een dieper maatschappelijk probleem. Veel van degenen die worden betrap op rijden zonder geldig rijbewijs behoren tot jongere leeftijdsgroepen, wat suggereert dat mobiliteitsbehoefte en economische druk factoren kunnen zijn die bijdragen aan dit gedrag.

Het OM geeft aan dat het aantal verkeersdelicten drastisch is toegenomen. En hoewel de invoering van operationele verbeteringen wordt geprezen, brengen deze ontwikkelingen ook de aanhoudende uitdagingen van verkeersveiligheid en naleving van basisregels aan het licht.

De sectie over jeugdcriminaliteit laat zowel continuïteit als verandering zien. In 2023 bestonden de voornaamste overtredingen uit diefstal, mishandeling en vernieling van eigendom. In 2024 bleef diefstal hoog, maar namen druggerelateerde misdrijven en wapenbezit toe – een verontrustende diversificatie van jeugdcriminaliteit.

De autoriteiten merken op dat de Stichting Reclustering van het OM en de jeugdrechters hun samenwerking hebben geïntensiveerd, met nadruk op rehabilitatie en vroege interventie. Volgens de cijfers werden er in 2024 521 reguliere donderdagzittingen en 194 speciale vrijdagzittingen gewijd aan jeugdzaken – een aanzienlijke justitiële investering in het terugbrengen van minderjarigen op het rechte pad.

Naast straatcriminaliteit benadrukt het rapport ook Aruba's voortdurende inspanningen te-

gen georganiseerde en financiële misdaad.

Het Jaarplan 2024 van het OM identificeerde corruptie als een "aandachtspunt" in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit. De cijfers tonen zaken die vallen onder de artikelen 2:128–2:184 van het Wetboek van Strafrecht.

In 2024 werden 70 verdachten geregistreerd, tegenover 48 in 2023, wat wijst op een aanzienlijke toename van onderzoeken naar machtsmisbruik en schending van publieke integriteit.

Toch leidde niet elk onderzoek tot een veroordeling. Het OM erkent dat "het jaarlijks aantal geregistreerde verdachten niet noodzakelijk overeenkomt met het aantal afgeronde vonnissen in datzelfde jaar," waarmee het de langdurige rechtsgang in complexe financiële zaken onderstreept.

Op vergelijkbare wijze tonen de cijfers ook een lichte stijging in witwaszaken, van 23 in 2023 tot 26 in 2024.

Mensenhandel, hoewel zeldzamer, blijft een urgente zorg. Er werden drie gevallen geregistreerd, waarvan één resulteerde in een veroordeling – een herinnering aan de noodzaak van voortdurende waakzaamheid tegen uitbuiting op het eiland.

De afdeling Transactie Officier van Justitie (TOM) van het OM behandelde een groot aantal schikkingen en afdoeningen, waardoor minderjarige overtredders hun zaken konden oplossen zonder een volledig gerechtelijk proces.

In 2024 werden 205 verdachten opgeroepen, waarvan 87 niet verschenen en 36 zaken voortwaardelijk werden gesponneerd. Deze zittingen vormen een drukpunt binnen het rechtssysteem en bieden zowel efficiëntie als proportionele rechtspraak.

Voor de zittingen rond rijden onder invloed (MBI) – gericht op gedrag onder invloed – werden in 2024 in totaal 101 zaken behandeld, wat de groeiende nadruk weerspiegelt op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van delinquent gedrag.

Slachtofferzorg blijft een essentieel onderdeel van de justitiële keten. De cijfers tonen aan dat sinds april 2024 tientallen slachtoffers formele bijstand hebben ontvangen van de slachtofferzorgfunctionarissen van het OM.

Deze functionarissen verstrekken informatie over beslissingen van het OM en over schadevergoedingsverzoeken. Meer dan 100 slachtoffers werden begeleid door formele aangifteprocedures en TOM-regelingen – een concrete stap richting een menselijker vorm van rechtspraak op Aruba.

Hoewel zeldzaam, werden ook zaken met militairen geregistreerd. De gegevens wijzen op zes nieuwe zaken in 2024 waarbij leden van de Koninklijke Marechaussee betrokken waren.

Daarnaast werden 79 gevallen van illegaal vuurwapenbezit geregistreerd – een lichte stijging ten opzichte van 78 in 2023. Het Bureau Forensische Technische Opsporing (BFTO) van het KPA nam in 2024 in totaal 31 vuurwapens in beslag, een cijfer dat consistent blijft met voorgaande jaren.

De strijd tegen drugs blijft een kernthema binnen de operaties van het OM. De cijfers tonen 226 geregistreerde drugsdelicten, iets minder dan de 233 in 2023.

De inbeslagnames vertellen echter een ander verhaal. Volgens de Narcotica Unit Aruba hebben de autoriteiten 180 marihuanaplanten en 247 pakketten marihuana in beslag genomen, evenals 494 gram

amfetamine, 1,48 kilo MDMA en 8,7 kilo XTC-pillen.

Deze inbeslagnames weerspiegelen een voortdurende waakzaamheid, ook al passen smokkelaars hun methoden voortdurend aan. Het OM schrijft het succes toe aan de nauwe samenwerking tussen politie en douaneteams, vooral in de haven en op de luchthaven.

Verder blijkt uit de cijfers een stijging van het aantal verkeershandavingszaken. In 2024 werden 13.840 verkeersovertredingen geregistreerd – een toename ten opzichte van 12.486 in 2023. Het aantal behandelde zaken bereikte 6.975, wat wijst op een rechtssysteem dat op recordcapaciteit opereert.

Het OM schrijft deze efficiëntie toe aan het nieuwe digitale PBB-systeem, dat het mogelijk maakt om meerdere zaken gelijktijdig te behandelen in zittingen van de rechtbank in eerste aanleg. Het rapport merkt op dat deze technologische vooruitgang "het mogelijk heeft gemaakt om per zitting meer zaken te behandelen dan voorheen" – een teken dat administratieve modernisering zijn vruchten afwerpt.

De cijfers van 2024 onthullen een rechtssysteem in transitie. Met datagestuurde beheer, nieuwe technologie en betere samenwerking tussen instanties blijft het OM zijn capaciteit versterken om effectiever te onderzoeken, vervolgen en berechten.

Toch schuilt achter de cijfers een diepere maatschappelijke boodschap over gedrag, kansen en preventie. De toenemende betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit, aanhoudende verkeersdelicten en de blijvende aanwezigheid van corruptie en drugs benadrukken de noodzaak van preventieve educatie en gemeenschapsbetrokkenheid.

Openbare aanklagers en functionarissen binnen de justitiële keten zijn het erover eens dat echte vooruitgang niet alleen afhangt van het opsporen van daders, maar ook van het verminderen van de onderliggende oorzaken van criminaliteit – van armoede en ongelijkheid tot verslaving en gebrek aan kansen.

Curaçao:

Advocaat sleept SVB voor de rechter om AOV-indexering en geheime documenten

(CuraçaoChronicle) – Advocaat Dennis Evertsz heeft een rechtszaak aangespannen tegen de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Hij eist dat de AOV-pensioenen worden geïndexeerd en dat de instelling vertrouwelijke documenten over deze kwestie openbaar maakt. Volgens Evertsz heeft de SVB maandenlang niet gereageerd op zijn verzoeken.

De advocaat stelt dat de SVB wettelijk verplicht is binnen een redelijke termijn een besluit te nemen — een termijn die volgens hem al ruimschoots is verstreken. Eind augustus zou de SVB telefonisch hebben beloofd binnen twee weken te reageren, maar die reactie bleef uit.

Evertsz vraagt de rechter nu om de SVB te dwingen een formeel besluit te nemen. Mocht de instelling weigeren, dan verzoekt hij de rechtbank een dwangsom op te leggen van 500 gulden per dag, met een maximum van 15.000 gulden.

AOV-pensioen moet stijgen naar 1.055 gulden

De kern van het geschil draait om de lang uitblijvende indexering van het AOV-pensioen. Volgens Evertsz had de aanpassing al in 2016 moeten ingaan — niet pas in 2022, zoals de SVB beweert. Hij baseert zich op het economische groeipercentage van 0,05 procent dat in 2015 werd geregistreerd. Als dat correct zou zijn toegepast, zou het AOV-pensioen uitkomen op 1.055,79 gulden per maand.

De advocaat verwerpt ook het standpunt van de SVB dat de zaak verjaard zou zijn. Volgens hem kan er geen sprake zijn van verjaring zolang er nooit een formeel besluit over de indexering is genomen. Daarom pleit hij ervoor de aanpassing met terugwerkende kracht toe te passen vanaf de datum waarop zijn cliënt voor het eerst recht kreeg op het pensioen — dus vóór april 2022.

SVB houdt belangrijke documenten achter

Een tweede juridisch punt betreft de weigering van de SVB om interne documenten vrij te geven over de herziening van de indexeringsformule voor de AOV. De SVB stelt dat deze documenten vallen onder “interne beraadslaging” en dat openbaarmaking de financiële belangen van het land zou kunnen schaden.

Evertsz noemt die redenering onaanvaardbaar. “Enerzijds wordt gesproken over een nationale dialoog over AOV-hervorming, maar tegelijkertijd worden cruciale documenten over datzelfde onderwerp achtergehouden,” aldus de advocaat. Hij bekritiseerde bovendien dat de SVB wel een nieuw wetsvoorstel heeft opgesteld, maar weigert het te delen. “Minister Silvania heeft publiekelijk gezegd dat het document beschikbaar is,” voegde hij eraan toe. “Waarom dan al dat geheimzinnige gedoe?”

De zaak benadrukt de groeiende spanningen rond transparantie en pensioenhervorming op Curaçao, waar veel gepensioneerden al jaren wachten op duidelijkheid over de lang beloofde AOV-aanpassingen.

Derde topbestuurder vertrekt bij Curaçao Medical Center te midden van aanhoudende spanningen met minister Silvania

(CuraçaoChronicle) – De golf van bestuursvertrekers bij het Curaçao Medical Center (CMC) houdt aan. Na het vertrek van algemeen directeur Gilbert Martina en medisch directeur Ingemar Merkies heeft nu ook financieel en operationeel directeur Karina Lombardi-de Freitas Brás haar ontslag ingediend.

Lombardi, die bijna zes jaar als operationeel directeur heeft gediend, zal officieel per 1 januari 2026 aftreden. Haar vertrek volgt op een periode van toenemende interne spanningen en wat ingewijden omschrijven als een moeizame relatie tussen het bestuur van het CMC en minister van Financiën en Volksgezondheid Javier Silvania (MFK).

Hoewel de bestuurders publiekelijk geen commentaar hebben gegeven, bevestigen bronnen dicht bij de ziekenhuisleiding dat de frustratie al langere tijd oploopt over wat zij zien als overmatige overheidsbemoeienis en toezicht op operationele aangelegenheden.

Verloop in de top

De voormalige algemeen directeur Gilbert Martina is

inmiddels opgevolgd door de 62-jarige CEO Johan de Graaf. Medisch directeur Ingemar Merkies (61) heeft aangekondigd dat hij tegen het einde van dit jaar officieel zal vertrekken. Met het vertrek van Lombardi blijven twee sleutelposities — die van medisch directeur en financieel-operationeel directeur — voorlopig vacant. De wervingsprocedures zullen naar verwachting spoedig starten om het bestuur van het ziekenhuis weer volledig te maken.

In een afscheidsverklaring sprak Lombardi (50) haar dank uit voor haar jarenlange inzet en samenwerking.

“Ik kijk met waardering terug op een intensieve en waardevolle samenwerking met collega’s en partners binnen en buiten het ziekenhuis,” aldus Lombardi. “Ik kan iedereen verzekeren dat de verantwoordelijkheden stevig zijn verankerd binnen de organisatie om de continuïteit te waarborgen.”

Financiële uitdagingen blijven bestaan

Ondanks dat het CMC tot de modernste ziekenhuizen in het Caribisch gebied behoort, kampt het sinds de opening eind 2019 met struc-

turele financiële problemen. Aanhoudende tekorten hebben geleid tot vertragingen in betalingen aan CMC Vastgoed, de entiteit die eigenaar is van het ziekenhuisgebouw, en hebben onderhoud en vervanging van medische apparatuur bemoeilijkt.

Waarnemers zien de reeks recente ontslagen als een teken van toenemende instabiliteit binnen de bestuursstructuur van het ziekenhuis — juist op een moment dat de Curaçaose gezondheidszorg onder druk staat door financiële beperkingen en beleidsconflicten.

Het ministerie van Volksgezondheid heeft vooralsnog geen commentaar gegeven op het laatste vertrek binnen het CMC-bestuur.

Staatssecretaris Van Marum bezoekt Curaçao voor gesprekken over samenwerking, landbouw en slavernijherdenking

(CuraçaoChronicle) – De Nederlandse staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Eddie van Marum, brengt volgende week een bezoek aan Curaçao. De reis maakt deel uit van zijn introductiebezoek aan het Caribische deel van het Koninkrijk en richt zich op het versterken van de samenwerking, het bevorderen van landbouw en visserij, en het verdiepen van de herdenking van het slavernijverleden.

Tijdens zijn verblijf zal Van Marum officiële ontmoetingen hebben met premier Gilmar Pisas en gouverneur Lucille George-Wout. Ook bezoekt hij de marinebasis in Parera, waar de gesprekken zich zullen toespitsen op defensiesamenwerking en maritieme veiligheid.

Een belangrijk onderdeel van het programma is een rondetafelgesprek met lokale boeren en vissers, gericht op het verkennen van mogelijkheden om duurzame voedselproductie te stimuleren en de zelfvoorziening van Curaçao te versterken.

Daarnaast ontmoet de staatssecretaris de Commissie Slavernijherdenking, waar hij in gesprek gaat met Curaçaose jongeren over de gedeelde geschiedenis van het eiland en het belang van educatie, bewustwording en verzoening binnen het Koninkrijk.

Het bezoek benadrukt de blijvende inzet van Nederland om wederzijds begrip en gelijkwaardige samenwerking met de Caribische landen van het Koninkrijk te bevorderen.